

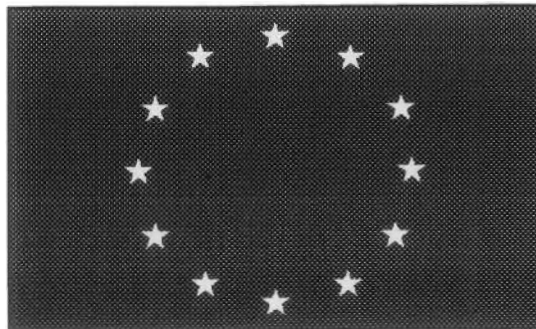
ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΣΤΕΛΕΧΩΝ - ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ - ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

30/9

Αρ. Ελε. 431

Π Τ Υ Χ Ι Α Κ Η Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α

Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (Α.Μ. 4077 Πτυχίο)

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1997

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΕΥΘΥΜΙΑ ΣΧΙΣΜΕΝΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛ.
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ	
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	
I. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ - ΕΙΔΗ Δ.Ε.	5
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	
Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ	
I. Η Ε.Ε. ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	11
II. ΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΝΟΠΙΗΣΗΣ	15
III. Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ	18
IV. ΕΜΠΟΡΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ	22
V. ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ - ΕΞΑΓΩΓΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ	25
VI. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	27
VII. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	30
VIII. ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ - ΜΗ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	33
IX. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ	39
X. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ - ΕΛΛΑΔΟΣ - Ε.Ε.	41

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

I.	ΓΥΡΟΣ ΤΗΣ ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗΣ - Π.Ο.Ε.	47
II.	ΝΕΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗΣ	51
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	58
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	61
	ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ	64

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διαδικασία ενοποίησης της ηπείρου, που ξεκίνησε το 1950 με τη συνένωση των έξι κρατών που ίδρυσαν την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, και η οποία εξελίχθηκε στην νέα Ευρωπαϊκή Ένωση με τη συνθήκη του Μάαστριχτ, αποτελούμενη το 1997 ήδη από δεκαπέντε χώρες-μέλη, αποτελεί την πλέον προηγμένη οργάνωση πολυτομεακής ολοκλήρωσης, η οποία έχει ως προορισμό να δρα στους τομείς της οικονομίας, των κοινωνικών θεμάτων, της πολιτικής των δικαιωμάτων των πολιτών και των εξωτερικών σχέσεων των μελών της.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση που στηρίζεται στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και την Πολιτική Ένωση, αναπτύσσει μια έντονη εσωτερική και εξωτερική (κοινή) εμπορική πολιτική, πολιτική η οποία εξελίσσεται στο πλαίσιο της διεθνοποίησης των οικονομιών με την ολοκλήρωση της εσωτερικής της αγοράς, εκπροσωπώντας τα κράτη-μέλη της ως κύριο συμβαλλόμενο μέρος στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου.

Η οικονομική ευημερία της, αλλά και η πραγματοποίηση της φιλόδοξης προοπτικής της, για την δημιουργία μιας Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, με κοινό ενιαίο νόμισμα, το αργότερο μέχρι το 1999, εξαρτάται ως ένα μεγάλο βαθμό από το εξωτερικό της εμπόριο τις ξένες επενδύσεις, αλλ'ακαι το άνοιγμα της «εσωτερικής» της αγοράς, σε Παγκόσμιο επίπεδο.

Προκειμένου λοιπόν, η κοινότητα να μπορέσει να επιτύχει το άνοιγμα της αγοράς της, και να ενεργήσει για την άρση του συνόλου των φραγμών που τροχοπεδούν τις εμπορικές συναλλαγές της, αλλά και για να προστατέψει το εμπόριο της από αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, εφαρμόζει την δική της «κοινή» εμπορική πολιτική.

Η εμπορική πολιτική που εφαρμόζει η Κοινότητα για να επιτύχει τους στόχους της, αποτελεί το κέντρο συζήτησης και ανάλυσης της παρούσας εργασίας, τοποθετώντας βέβαια την ανάλυση αυτή των πολιτικών εφαρμογής της, στο Διεθνές εμπορικό Σύστημα, αφού η Παγκοσμιοποίηση της Αγοράς και του Εμπορίου, απαιτεί μια πολιτική στήριξης που θα συμβάλλει στην διεύρυνση των εξαγωγικών δυνατοτήτων της, στα πλαίσια ενός πολυμερούς Εμπορικού Συστήματος.

Τα Ευρωπαϊκά κείμενα που εκδίδονται και κυρίως η επίσημη εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αποτελούν τις κυριότερες πηγές μελέτης και προσέγγισης των δεδομένων και στοιχείων που χρησιμοποιούμε στην εργασία, ύστερα βέβαια από την κατάλληλη επεξεργασία τους, έτσι ώστε να μπορέσουμε να τα κατανοήσουμε σε βάθος.

Αφού λοιπόν συνοψίζουμε στο πρώτο κεφάλαιο τα σημαντικότερα στοιχεία που μας δίνουν μια σοφή εικόνα της Διεθνούς εμπορικής κατάστασης, παλιότερα αλλά και σήμερα συνεχίζουμε με την ανάλυση των οικονομικών στόχων και των πολιτικών εμπορικής στρατηγικής που αναπτύσσει η Κοινότητα. Σε κοινοτικό λοιπόν επίπεδο, και όπως αναλύεται στο δεύτερο κεφάλαιο της εργασίας, η κοινή (ενδοκοινοτική) πολιτική της Ε.Ε. απέναντι στον εξωκοινοτικό ανταγωνισμό και η αποτελεσματική εφαρμογή των συμφωνιών ανοίγματος της αγοράς, σε συνδυασμό με τις ελεύθερες συναλλαγές τρίτων χωρών, κάνει ευκολότερη την πρόσβαση της, στις αγορές παγκοσμίως. Ενώ, από την άλλη πλευρά σε πολυμερές δηλαδή επίπεδο, και όπως αναλύεται στο τρίτο κεφάλαιο, η εφαρμογή και παγίωση των αποφάσεων του Γύρου της

Ουρουγουάης οδηγεί στο άνοιγμα της Αγοράς και σε νέους τομείς ελευθέρωσης του εμπορίου.

Οι δράσεις που αναλαμβάνονται από την Ευρωπαϊκή ένωση τόσο σε επίπεδο διμερών σχέσεων όσο και σε πολυμερές επίπεδο, για τη βελτίωση της πρόσβασης της στις αγορές, θα πρέπει βέβαια να είναι εναρμονισμένες και συντονισμένες με την πολυμερή εμπορική πολιτική που ασκεί. Προκειμένου λοιπόν, να υλοποιηθεί ο στόχος της ελευθέρωσης των αγορών τρίτων χωρών, η Κοινότητα θα πρέπει να χρησιμοποιεί όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή της στο πλαίσιο της εμπορικής πολιτικής που εφαρμόζει.

Μέχρι και σήμερα, πολλοί από τους στόχους εμπορικής πολιτικής που είχε θέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση σε εφαρμογή, έχουν υλοποιηθεί στο μεγαλύτερό τους μέρος, ενώ πολλοί μελλοντικοί στόχοι εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη λήψη καθοριστικών αποφάσεων που πρέπει να ληφθούν στο εσωτερικό των κρατών-μελών, προκειμένου να επιτευχθούν πρόοδοι όσον αφορά την οριστική κατάργηση των ελέγχων στα σύνορα, την ελευθερία εγκατάστασης των προσώπων, υπηρεσιών, κεφαλαίων, την κατάργηση φορολογικών ανισοτήτων, την συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων.

Η κοινή δράση και η προώθηση της «υπερεθνικής» πεποίθησης, αποδεικνύεται αποτελεσματικότερη από την μεμονωμένη δράση των κρατών, σ' όλους τους τομείς της κοινοτικής πολιτικής. Η Ένωση έχοντας μια ανοικτή οικονομία, στην οποία πολλές θέσεις απασχόλησης, εξαρτώνται από τις εμπορικές εισαγωγές και εξαγωγές της, καθιστά την κοινή εμπορική πολιτική ακρογωνιαίο λίθο της κοινοτικής της δράσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

I. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ - ΕΙΔΗ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Το εμπόριο έχει διαδοθεί χιλιετίες προ Χριστού, μεταξύ αρχαϊκών κοινωνιών και λαών όπως της Κίνας, των Ινδίων, της Μέσης Ανατολής αλλά και πολλών παραμεσογειακών περιοχών όπως το εμπόριο μεταξύ των Φοινίκων, Αιγυπτίων, Ελλήνων. Καθώς η οικονομική και κοινωνική ζωή στις χώρες της Δυτικής κυρίως Ευρώπης αλλάζουν ρυθμούς, με τις τεχνολογίες και γεωγραφικές ανακαλύψεις, τα πολύτιμα μέταλλα και τα άλλα προϊόντα του Νέου Κόσμου, κατακλύζουν τις Ευρωπαϊκές αγορές, εισάγοντας το ρεύμα του Διεθνούς Εμπορίου. Η ανάπτυξη βέβαια του Διεθνούς Εμπορίου λόγω του ανταγωνισμού, οδηγεί σταδιακά στην εξειδίκευση, η οποία με την σειρά της, στην αύξηση της παραγωγικότητας, του εισοδήματος, και κατ'επέκταση στην βελτίωση του επιπέδου ζωής.

Σύμφωνα με τον Adam Smith (σελ. 51, Γ.Χρ. Διδασκάλου - Διεθνές εμπόριο - Αθήνα 1995) «τα φυσικά πλεονεκτήματα που διαθέτει μια χώρα, έναντι μιας άλλης για την παραγωγή ορισμένων προϊόντων είναι τόσο μεγάλα, ώστε θα ήταν παράλογο να μην εκμεταλλευθεί». Με την εξειδίκευση λοιπόν της παραγωγής, της κάθε χώρας, σε προϊόντα που έχουν την μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα, το εμπόριο διευρύνεται σε διεθνή κλίμακα, με σκοπό την κατάκτηση των πηγών των πρώτων υλών, την κυριαρχία επί των καταναλωτικών Κέντρων, τον έλεγχο της εσωτερικής αγοράς, και την εξαγωγή κεφαλαιουχικού εξοπλισμού.

Με την Βιομηχανική Επανάσταση οι έμποροι, βιομήχανοι-βιοτέχνες οργανώνονται επαγγελματικά (συντεχνίες) και καθορίζουν τις σχέσεις των διαφόρων βαθμίδων εργαζομένων και της παραγωγής.

Στα μέσα του 18ου αιώνα, ένα νέο ρεύμα αυτό του Φιλελευθερισμού, κερδίζει έδαφος στην Δυτική Ευρώπη, εξεγείροντας ως πολιτικό σύστημα πολλούς λαούς προς την απόκτηση της ελευθερίας τους, αλλά και κυριότερα ως οικονομικό σύστημα, στηρίζει και διαδίδει την εφαρμογή και λειτουργία της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, (της ιδιωτικής επιχείρησης) , τον ελάχιστο κρατικό παρεμβατισμό και την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ελευθερία του εμπορίου.

Στην σύγχρονη βέβαια διεθνή εμπορική πολιτική μπορούμε να μιλήσουμε για το προστατευτικό και ελεύθερο εμπόριο, αν και η «θεωρία του Διευθνούς Εμπορίου» διαβεβαιώνει πως το ελεύθερο εμπόριο είναι ωφέλιμο για όλες τις χώρες, στην πράξη όμως η διακίνηση των αγαθών και υπηρεσιών αντιμετωπίζει πολλά εμπόδια. Έτσι, διάφορες χώρες «προστατεύουν» την οικονομία τους από τον εξωτερικό ανταγωνισμό , χρησιμοποιώντας διάφορα μέτρα «προστατευτικά ή μη», όπως δασμούς, ποσοτικούς περιορισμούς. (Δασμολογική ή μη Δασμολογική προστασία).

Υπάρχουν βέβαια υποστηρικτές και αντίπαλοι του Προστατευτικού Εμπορίου, ενώ θεωρείται αναγκαίο για κάποιους κλάδους της οικονομίας (για παράδειγμα η ανάγκη στήριξης νέων βιομηχανικών δραστηριοτήτων) , όπως και για λόγους εθνικής ασφάλειας. Όμως ενίοτε ο προστατευτισμός χρησιμοποιείται ως «προκάλυμμα» για να διευκολύνει επικείμενες διαπραγματεύσεις με αμοιβαίες παραχωρήσεις.

Το ελεύθερο εμπόριο προωθεί την αμοιβαία επωφελή διαίρεση της εργασίας, την εξειδίκευση, ενισχύει σημαντικά, τις δυνατότητες όλων των κρατών ν' αυξήσουν το πραγματικό εθνικό προϊόν, και οδηγεί στην άνοδο και βελτίωση του επιπέδου ζωής σε παγκόσμια κλίμακα. Οι ελεύθερες συναλλαγές διευρύνουν τις προοπτικές ανάπτυξης των επιχειρήσεων όλων των χωρών, συμβάλλοντας στην προώθηση του

εμπορίου και της τεχνολογίας, ώστε κάθε χώρα να μπορέσει ν'αυξήσει την παραγωγικότητά της. Παράλληλα η ελευθερία των συναλλαγών είναι ενέργεια που πληρώνεται στο ίδιο νόμισμα από τις συναλλασόμενες χώρες, σε αντίθεση με το προστατευτικό εμπόριο, που η επιβολή περιορισμών δημιουργεί προστριβές και ενδεχόμενα σοβαρότερες επιπλοκές.

Η ελευθερία του εμπορίου σημαίνει για τους καταναλωτές (με την καταπολέμηση των μονοπωλίων) ανταγωνιστικές τιμές και ποικιλία - ποιότητα αγαθών, αλλά και για τους παραγωγούς, διευρυμένη αγορά στα πλαίσια της οποίας μπορεί ο κάθε παραγωγός ν'αναζητήσει την ευνοϊκότερη γι'αυτόν πώληση των προϊόντων του.

Η αύξηση λοιπόν της κατανάλωσης και κατ'επέκταση και της παραγωγής (όχι μόνο της αλλοδαπής αλλά και της εγχώριας) αυξάνει τον αριθμό των νέων επενδύσεων και των νέων θέσεων εργασίας.

Οι κυβερνώντες από την άλλη πλευρά, περιορίζονται στα κατ'έξοχόν τους καθήκοντα, χωρίς να εμπλέκονται στις επιχειρηματικές υποθέσεις, επιτρέποντας έτσι την αρμονική ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας, της κάθε χώρας. Η θεωρητική αυτή ερμηνεία, η πολιτική του ελεύθερου εμπορίου, δεν έχει εφαρμοστεί ποτέ στην πράξη, δεδομένου ότι το Διεθνές Εμπόριο δεν ήταν ποτέ εντελώς απαλλαγμένο από τις διάφορες περιοριστικές επεμβάσεις. Δεδομένου ότι το εξωτερικό εμπόριο κάθε χώρας έχει άμεση επίδραση στην εσωτερική της οικονομική πολιτική, θα πρέπει να αναλύσουμε και να δούμε τους λόγους για τους οποίους ένα κράτος εφαρμόζει ελεύθερο ή προστατευτικό εμπόριο, προκειμένου να έχει το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα στην οικονομία του.

Το βασικότερο επιχείρημα υπέρ του ελευθερου εμπορίου είναι ότι επιτρέπει σ'όλες τις χώρες να εξειδικεύονται στην παραγωγή εκείνων των προϊόντωνόπου έχουν την μεγαλύτερη δυνατή

αποδοτικότητα . Μ'αυτόν τον τρόπο η παραγωγή και η κατανάλωση αυξάνεται, με αποτέλεσμα να μεγιστοποιείται η υλική ευημερία των ατόμων, αφού μπορούν ελεύθερα να διαλέγουν τα επιθυμητά αγαθά .

Από την άλλη πλευρά, δηλαδή ο φόρος στα προϊόντα που περνούν τα όρια μιας επικράτειας έχοντας ως στόχο τον περιορισμό των εισαγωγών, έχει καταναλωτική επίδραση, με συνέπεια την μείωση της κατανάλωσης , που προκαλείται από την επιβολή του δασμού στην τιμή του προϊόντος, όπως και προστατευτική επίδραση, αφού η ίδια η αύξηση της τιμής δίνει την δυνατότητα στους εγχώριους παραγωγούς να καλύψουν το υψηλό κόστος παραγωγής, και ν'αυξήσουν την παραγωγή του προϊόντος . Μ'αυτόν τον τρόπο προστατεύονται οι νέες επιχειρήσεις, ενώ παράλληλα αυξάνονται οι ευκαιρίες απασχόλησης και το μέγεθος της εγχώριας αγοράς.

Κατά τα τελευταία όμως είκοσι χρόνια, με πρωτοβουλία των βιομηχανικών κυρίως χωρών, έχει επέλθει μια σημαντική μείωση του επιπέδου των δασμών με παράλληλη ενεργοποίηση διαφόρων άλλων προστατευτικών μηχανισμών. Πρόκειται για μέσα και τεχνάσματα που χρησιμοποιούν οι χώρες για να επηρεάσουν τόσο τις εισαγωγές όσο και τις εξαγωγές τους.

Πολλές χώρες επιβάλλουν λοιπόν περιορισμούς, τουλάχιστον σε μερικές εισαγωγές τους, κυρίως για λόγους εθνικής ασφαλείας, προκειμένου να προστατεύσουν ορισμένα προϊόντα, που είναι απαραίτητα για την εθνική άμυνα της χώρας, όπως και για λόγους οικονομικής αυτάρκειας και ανεξαρτησίας , αλλά και αποφυγής διαφόρων δυσμενών συνεπειών από περιόδους Παγκόσμιας Οικονομικής ύφεσης.

Τέλος, η επιβολή δασμών στο Διεθνές Εμπόριο χρησιμοποιείται και σαν το κυριότερο όργανο εμπορικής πολιτικής , αλλά και σαν μέσο για την δημιουργία στενότερων εμπορικών σχέσεων και πολιτικών

δεσμών, (όπως μεταξύ των συναλλασσομένων χωρών για παράδειγμα η ΕΟΚ) η οποία επιβάλλοντας εξωτερικούς δασμούς στα μη μέλη της αποσκοπεί στην στενότερη οικονομική, εμπορική, πολιτική συνοχή και συνεργασία των μελών της.

Μονολότι, λοιπόν η εμπορική πολιτική που εφαρμόζει μια χώρα στο διεθνές εμπορικό σύστημα συναλλαγών μπορεί να χαρακτηρίζεται από φιλελευθεροποίηση ή από πιο έντονο προστατευτισμό, η ανάγκη για την διαμόρφωση ενός κλίματος «εμπορικής ειρήνης» που να εξασφαλίζει την ομαλή εξέλιξη του Διεθνούς Εμπορίου, καλείται επιτακτική και αναγκαία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

I. Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Η Οικονομία παγκοσμίως όλα αυτά τα χρόνια στηρίζονταν κυρίως στις φυσικές πηγές της. Οι φυσικές πηγές και ο λεγόμενος «κύκλος παραγωγής» έπαψαν να παίζουν τον ίδιο πρωταρχικό ρόλο στην παραγωγή. Για πρώτη φορά στην ανθρώπινη ιστορία έχει μειωθεί τόσο πολύ το κόστος παραγωγής και μεταφοράς προϊόντων, ενώ η ταχύτητα μεταφοράς τους είναι εντυπωσιακή. Αν δούμε το θέμα ιστορικά, όλα ξεκίνησαν μετά το Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο, όπου όλες οι χώρες προκειμένου να ορθοποδήσουν οικονομικά και να βελτιώσουν την οικονομική και κοινωνική τους θέση, δημιούργησαν διάφορους οικονομικούς συνασπισμούς, οι οποίοι συνήθως διευρύνονται και αποκτούν, όπως ακριβώς στις μέρες μας, και πολιτική οντότητα.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι ένας από τους σημαντικότερους και δυνατότερους συνασπισμούς. , Ενώσεις του κόσμου, η ανάπτυξη της οποίας πιστεύεται ότι θα δώσει μία τελείως διαφορετική εικόνα της Παγκόσμιας Οικονομίας, του επόμενου αιώνα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι απλώς μια ένωση «Ελεύθερου Εμπορίου», αλλά προσπαθεί να γίνει μια πολιτική δύναμη, ένα κράτος.

Γίνεται λοιπόν εύκολα κατανοητό πως καθώς οι δομές της οικονομίας αλλά και της κοινωνίας αλλάζουν, η Εθνική Οικονομική στρατηγική και πολιτική, δεν μπορεί ν'αποτελεί τον μοναδικό στόχο της κάθε χώρας, αφού η Παγκοσμιοποίηση της Αγοράς και του Εμπορίου, απαιτεί συνεργασία των κρατών σε Διεθνές επίπεδο και εναρμόνηση των Εθνικών, και Διεθνών στόχων. Απαιτείται λοιπόν ένα νέο σύστημα «όρων εμπορίου» ώστε να «κυβερνηθεί» η Παγκόσμια

Οικονομία, ενώ παράλληλα για να υπάρξει και να λειτουργεί μια Παγκόσμια αγορά, θα πρέπει σε κάποιο βαθμό, να περιορισθεί η Εθνική κυριαρχία και να προωθηθεί η Διεθνής Συνεργασία.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση με την Ιδρυτική Συνθήκη της ΡΩΜΗΣ το 1957 (ΕΚΑΧ) και μέχρι σήμερα όπου απαριθμεί ήδη 15 μέλη, αναδεικνύεται ως μια νέα μεγάλη οικονομική ενότητα στον κόσμο, αφού η θέση της στο Παγκόσμιο σύστημα με βάση τα ποσοστά συμμετοχής της στα διάφορα οικονομικά μεγέθη, την καθιστούν ως την δεύτερη εμπορική δύναμη στον κόσμο μετά τις ΗΠΑ, της οποίας είναι σύμμαχος αλλά και ανταγωνιστής στον τεχνολογικό και εμπορικό τομέα.

Οι συντάκτες της Συνθήκης της ΡΩΜΗΣ όρισαν ως στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την δημιουργία μιας κοινής αγοράς σε συνδιασμό με την προοδευτική προσέγγιση της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών, την συνεχή και ισόρροπη επέκταση της οικονομίας και του εμπορίου, επιτυγχάνοντας βέβαια την ανύψωση του βιοτικού επιπέδου και την ενδυνάμωση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής των κρατών-μελών.

Εφόσον λοιπόν η Ευρωπαϊκή οικονομία στηρίζεται κυρίως στην μεταποίηση των εισαγόμενων πρώτων υλών σε τελικά προϊόντα με υψηλή τεχνολογία και υψηλή προστιθέμενη αξία η Ευρωπαϊκή Ένωση καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για ν'αναπτύξει ένα σύστημα συναλλαγών ανοικτό σε Παγκόσμιο επίπεδο. Η σύναψη «ειδικών» σχέσεων με πολλές αναπτυσσόμενες χώρες και η μεγάλη εξαγωγική και εισαγωγική της δραστηριότητα, εντείνουν ένα τέτοιο καταμερισμό έργων στον χώρο επιρροής και δράσης της, στον οποίο οι κλασσικές δραστηριότητες του δευτερογενούς τομέα μετατίθενται στις εξαρτημένες περιφέρειες, ενώ η έρευνα, η χρηματοδότηση, και η διοίκηση παραμένουν και αναπτύσσονται στον Ευρωπαϊκό χώρο.

Παράλληλα, όπως πηγάζει και από την ίδια την δομή και τις Αρχές της, αλλά και τον τρόπο λειτουργίας των οργάνων της, (το πρωτότυπο αυτό θεσμικό σύστημα, που διακρίνει από τους υπόλοιπους κλασικούς Διεθνείς Οργανισμούς), η ίδια η Συνθήκη της Ρώμης παρέχει την αποκλειστική αρμοδιότητα , στα όργανά της όσον αφορά την διαπραγμάτευση των όρων εμπορικής δραστηριότητας, την εφαρμογή ή όχι των διαφόρων μέτρων, την σύναψη εμπορικών συμφωνιών.

II. ΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΝΟΠΙΩΣΗΣ.

Η διαδικασία βέβαια της οικονομικής ολοκλήρωσης και ενοποίησης απαιτεί την προοδευτική και σταδιακή αύξηση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών-μελών: Πρόκειται για την αρχική σταδιακή απελευθέρωση στην διακίνηση αγαθών, υπηρεσιών, κεφαλαίων με την κατάργηση των εμποδίων στο εμπόριο και την κοινή εμπορική πολιτική (κοινο εξωτερικό Δασμολόγιο) μέχρι την πλήρης εναρμόνηση της δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής των κρατών μελών, δηλαδή την Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

Έχοντας λοιπόν η Ευρωπαϊκή Ένωση ακολουθήσει μια συνεχής σταθερή και σταδιακή πορεία Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης σε ολόκληρο τον τομέα της οικονομίας, όπου συνεχώς διευρύνεται με νέες Συνθήκες και Συμφωνίες ως προς την τελική Ευρωπαϊκή Οικονομική και Νομισματική Ενοποίηση, θα επιχειρήσουμε μια αναλυτική μελέτη της πορείας, αλλά και της προοπτικής αυτής της πορείας, μέσα στον επόμενο αιώνα, αναφερόμενη στην εφαρμογή της Εμπορικής πολιτικής που ασκεί.

Ξεκινώντας λοιπόν, από τις Βασικές Αρχές της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και όπως αυτές αναφέρονται στα άρθρα 1-4 της Συνθήκης της ρώμης «η Κοινότητα έχει σαν αποστολή της την δημιουργία μιας κοινής Αγοράς, την προσέγγιση των οικονομικών των κρατών μελών για την εφαρμογή κοινών πολιτικών (στον τομέα της Γεωργίας, των μεταφορών), ενώ παράλληλα για την επίτευξή αυτών των σκοπών απαιτείται κατάργηση, μεταξύ των κρατών μελών, των δασμών, των ποσοτικών περιορισμών, καθιέρωση κοινού δασμολογίου-κοινής εμπορικής πολιτικής απέναντι σε τρίτες χώρες».

Λέγοντας «τελωνειακή ΕΝΩΣΗ» εννοούμε την συμφωνία μεταξύ δύο ή περισσότερων χωρών με την οποία αναλαμβάνουν να καταργήσουν τους μεταξύ τους τελωνειακούς φραγμούς και να εφαρμόσουν απέναντι σε τρίτες χώρες ένα κοινό δασμολόγιο που να επιβαρύνει ομοιόμορφα τα εισαγόμενα στον χώρο της τελωνειακής ένωσης προϊόντα, ανεξάρτητα από το σημείο εισόδου τους.

Τον Ιούλιο του 1968, άρχισε να ισχύει για τα ιδρυτικά μέλη της Κοινότητας η τελωνειακή ένωση, με την κατάργηση των τελευταίων ενδοκοινοτικών δασμών (15%) για τα βιομηχανικά προϊόντα και θεσπιση του Κοινού Εξωτερικού Δασμολογίου . Στα πλαίσια όμως της εγκαθίδρυσης της ενιαίας κοινοτικής αγοράς, επισημένεται ο χρήσιμος ρόλος των τελωνείων στην διεξαγωγή ελέγχων (Φορολογικών, εμπορικών , νομισματικών, υγειονομικών, αστυνομικών), η ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων, εμπορευμάτων, υπηρεσιών και κεφαλαίων.

Από 1-1-93, οι εθνικές αγορές συγχωνεύθηκαν σε ένα ενιαίο Ευρωπαϊκό οικονομικό χώρο, χωρίς δασμούς και ποσοστικούς περιορισμούς , με την κατάργηση των διατυπώσεων στα εσωτερικά σύνορα κατά τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, την ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων, την ισχυροποίηση των εξωτερικών ελέγχων, την συνεργασία μεταξύ των εθνικών διοικήσεων.

Για να μπορέσουμε όμως να δούμε την έκταση στην οποία ένα κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης αντλεί οφέλη από την ολοκλήρωση θα πρέπει ν'αναφέρουμε της επιμέρους εμπορικές πολιτικές αλλά και τις εσωτερικές και εξωτερικές εμπορικές σχέσεις των κρατών μελών.

Όταν μια χώρα εντάσσεται σε μια τελωνειακή Ένωση, η διεύρυνση της αγοράς είναι για την οικονομία της μεγάλη, αλλά και η αποδοτικότητα της οικονομίας της, με την κατάργηση των εμπορικών φραγμών αποκτά μεγάλες δυνατότητες βελτίωσης.

Ο παραμερισμός των δασμών και ποσοτικών περιορισμών οδηγεί σε ρυθμούς επέκτασης του εμπορίου μεταξύ των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (του Ενδοκοινοτικού, διακοινοτικού εμπορίου) ανώτερους του μέσου ρυθμού αύξησης του συνολικού τους Εμπορίου και συνεπώς αύξηση του εμπορίου με τρίτες χώρες (εξωτερικού κοινοτικού εμπορίου). Αυτό σημαίνει μια έντονη εμπορική αλληλεξάρτηση των κρατών-μελών.

III. Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

Η EUROSTAT (επίσημη εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 10/97) δημοσίευσε τα αποτελέσματα για το 1996 (στατιστικής μελέτης) σχετικά με τις συναλλαγές μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι το 1996, το εμπόριο εξακολουθεί, ν'αναπτύσσεται σε μεγάλο βαθμό. Οι εισαγωγές της Ευρωπαϊκής Ένωσης αυξήθηκαν κατά 23% σε σχέση με το 1995. Ενώ οι εξαγωγές (49,8 δισ. ECU) ξεπέρασαν το 22%.

Από το 1991 έως το 1996, το μέσο ετήσιο ποσοστό αύξησης, αυξήθηκε, φτάνοντας περίπου το 21% για τις εισαγωγές και το 25% για τις εξαγωγές.

Το εμπόριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης συγκεντρώθηκε στα βιομηχανικά προϊόντα. Το 1996 το μερίδιό τους έφτασε το 83% (1991: 70%) για τις εισαγωγές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το 86% (1991: 80%) για τις εξαγωγές.

Οι κυριότερες εισαγωγές που αντιπροσωπεύουν το ένα τρίτο είναι τα ενδύματα, με 5,4 δισ ECU τα οδικά οχήματα, οι ηλεκτρικές μηχανές, ο σίδηρος και ο χάλυβας, με 2,7 δισ ECU σε κάθε περίπτωση.

Όσον αφορά τις εξαγωγές τα οδικά οχήματα (5,3 δισ ECU), τα νήματα, τα υφάσματα, και τα υφαντουργικά προϊόντα (4,2 δισ ECU), οι ηλεκτρικές μηχανές (3,6 δισ ECU), οι μηχανές γενικής εφαρμογής (3,2 δισ ECU) και τα μηχανήματα για συγκεκριμένες βιομηχανίες (2,9 δισ ECU) είναι τα πιο σημαντικά. (ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ - ΧΩΡΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ: ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ το 1996, EUROSTAT 10/97, σελ. 7).

Η σύγκριση αυτών των ρυθμών επέκτασης των διακοινωνικών εισαγωγών και εξαγωγών τα τελευταία χρόνια μετά την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιβεβαιώνουν την υπόθεση ότι ο σχηματισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιτάχυνε τις διαδικασίες περιφερειοποίησης του εμπορίου στον δυτικοευρωπαϊκό χώρο.

Ξεκινώντας λοιπόν, με μια αναδρομή στον χρονολογικό πίνακα της Ευρωπαϊκής οικοδόμησης η υπογραφή της Σύμβασης της Στοκχόλμης που δημιουργήθηκε κατόπιν πρωτοβουλίας του Ηνωμένου Βασιλείου, (και τέθηκε σε ισχύ στις 3-5-1960), από επτά δυτικοευρωπαϊκά κράτη, κατέληξε στην ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών με τους εξής στόχους: α) να επιταχύνει το ελεύθερο εμπόριο των βιομηχανικών προϊόντων ανάμεσα στα κράτη-μέλη β) να συμβάλλει στην δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς στον δυτικοευρωπαϊκό χώρο και γ) να προωθήσει (γενικότερα) την ανάπτυξη του παγκόσμιου εμπορίου.

Σταδιακά προχώρησαν στην ΕΖΕΣ και άλλα ιδρυτικά μέλη όπου αποκατέστησαν πλήρη τελωνειακή ένωση μεταξύ τους, ενώ η καθιέρωση του ελεύθερου εμπορίου έκανε την ΕΖΕΣ την πρώτη γνωστή στον κόσμο ζώνη ελευθέρων συναλλαγών. Οι εμπορικές ανταλλαγές ανάμεσα στα κράτη-μέλη της, υπερδιπλασιάστηκαν στην περίοδο 1959-1968, ενώ η ένταξη, την 1-1-1973 της Αγγλίας και της Δανίας στην ΕΟΚ και οι συμφωνίες που αμέσως μετά, υπέγραψαν τα υπόλοιπα μέλη της ΕΖΕΣ με την Κοινότητα (η Νορβηγία στις 14-5-1973, Αυστρία, Ελβετία, Ισλανδία, Πορτογαλία, Σουηδία στις 22-7-1973, και Φιλανδία στις 5-10-1973), δημιούργησαν ένα ευρύτερο σύστημα ελευθέρων ανταλλαγών. Ήδη από το 1977 η Δυτική Ευρώπη θεωρείται μια εννιαία ζώνη ελευθέρων βιομηχανικών ανταλλαγών, ενώ η τελωνειακή ένωση των μελών, και το κοινό μεταξύ τους δασμολόγιο ισχύει μόνο για τα βιομηχανικά προϊόντα. Η ανάπτυξη του εμπορίου

στα αγροτικά αγαθά προωθείται μέσα από ιδιαίτερες, διμερείς συμφωνίες.

Τα κράτη της ΕΖΕΣ δεν έχουν συμφωνήσει κοινό δασμολόγιο στις βιομηχανικές ανταλλαγές τους με τρίτες χώρες, όπως η ΕΟΚ. Οι δασμολογικές επιβαρύνσεις, που ορίζει κάθε μέλος της ΕΖΕΣ για τα εισαγόμενα προϊόντα από τρίτες χώρες, καθορίζονται από την διακριτική τους ευχέρεια και τις ιδιαίτερες εμπορικές συμφωνίες.

Μετά την ίδρυση της ΕΖΕΣ, η οποία παρέμεινε μια χαλαρή τελωνειακή ένωση χωρίς υψηλότερες οικονομικές ή πολιτικές φιλοδοξίες, φτάνουμε στον Ιούλιο του 1968, με την κατάργηση των τελευταίων ενδοκοινοτικών δασμών και την θέσπιση κοινού εξωτερικού Δασμολογίου. Από την 1-1-1970 τα κράτη μέλη της ΕΟΚ ολοκλήρωσαν την εφαρμογή μιας κοινής εμπορικής πολιτικής που έχει δύο άξονες: α) την ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών, με την κατάργηση των τελωνειακών δασμών και άλλων φραγμών ανάμεσα στα κράτη μέλη και β) την εφαρμογή κοινού εξωτερικού δασμολογίου για όλη την κοινότητα.

Η πλήρης τελωνειακή ένωση εφαρμόζεται από την 1-6-1968 και από την 1-1-1970 η Κοινότητα αποκτά και την αποκλειστική αρμοδιότητα για εμπορικές διαπραγματεύσεις, και υπογραφή συμφωνιών με τρίτες χώρες, για λογαριασμό και με δεσμευση των κρατών-μελών της. Οι εθνικές κυβερνήσεις διατηρούν την ευχέρεια να διαπραγματεύονται άλλους τρόπους διμερείς οικονομικές συνεργασίες όπως (π.χ. βιομηχανικές, χρηματοδοτικές, τεχνικές κ.λ.π.).

Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να μεταβάλλουν αυτόνομα τους δασμούς τους, ούτε να προχωρήσουν σε συμφωνίες με τρίτες χώρες, για αμοιβαίες τελωνειακές παραχωρήσεις, παρά μόνο κατ'εξάιρεση. Τόσο το (κοινό πια) εξωτερικό δασμολόγιο όσο και οι διεθνείς διαπραγματεύσεις για αμοιβαίες τελωνειακές παραχωρήσεις,

αποτελούν αρμοδιότητα των κοινοτικών οργάνων, κατά την Συνθήκη της ΕΟΚ.

Στις 28 Φεβρουαρίου του 1975, η Ευρωπαϊκή Ένωση υπογράφει στην Λομέ, σύμβαση (Λομέ I) με σαράντα οκτώ κράτη της Αφρικής, Καραβαϊκής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ), ενώ ακολουθεί μια σειρά υπογραφής συμβάσεων και εμπορικών συμφωνιών (Λομέ II, Λομέ III, IV) με τις υπό ανάπτυξη χώρες, μέχρι τον Ιούλιο του 1991 και την συμφωνία για την δημιουργία του Ευρωπαϊκού Οικονομικού χώρου (ΕΟΧ) και την οικονομική-νομισματική ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με το ενιαίο κοινό νόμισμα που αναμένεται να πραγματοποιηθεί μέχρι το 1999.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαπραγματεύεται σήμερα στα πλαίσια της GATT (Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου), με τις υπό ανάπτυξη χώρες (στα πλαίσια της ανανέωσης της Συμφωνίας του Λομέ), με τις χώρες της ΕΖΕΣ, και με τις Ανατολικές χώρες, εφαρμόζοντας την δική της εμπορική πολιτική.

IV. ΕΜΠΟΡΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ.

Λέγοντας εμπορική πολιτική εννούμε τον τρόπο με τον οποίο μια χώρα ή μια ομάδα χωρών, συμπεριφέρεται στις συναλλαγές που αναπτύσσει, τα μέτρα τα οποία λαμβάνει προκειμένου να προστατέψει τα οικονομικά της συμφέροντα, αλλά και τις σχέσεις που δημιουργεί με άλλες χώρες, προκειμένου να εξασφαλίσει την άνοδο της οικονομικής της θέσης.

Είναι φυσικό λοιπόν, στο Διεθνές Εμπόριο να προκαλούνται συχνά προστριβές, όταν οι συναλλασόμενοι δεν γνωρίζουν τις εκατέρωθεν εμπορικές συνήθειες και δεν ομιλούν την ίδια γλώσσα. Οι κυριότερες δυσκολίες των διεθνώς συναλλασομένων, οφείλονται στις διαφορές των εθνικών νομοθεσιών σχετικά με τα συμβόλαια, με τους εμπορικούς όρους, στην έλλειψη επαρκούς πληροφόρησης υπό συνθήκες συνήθως στενών χρονικών περιθωρίων, και κατά συνέπεια την νοθέτηση διαφορετικών απόψεων και ερμηνειών που οδηγούν σε προστριβές.

Το έτος 1936 το Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο (ΔΕΕ) δημοσίευσε μια σειρά διεθνών κανόνων, οι οποίοι με την τελευταία αναθεώρηση τους το 1990, καθορίζουν τις αμοιβαίες υποχρεώσεις αγοραστή και πωλητή. Οι κανόνες γνωστοί ως Incoterms (International, Commercial, TERMS) προσαρμόστηκαν στις διεθνείς εξελίξεις με διαδοχικές τροποποιήσεις και προσθήκες. Η ΕΟΚ με τον κανονισμό 2215/90 (ΕΕΕΚ L202/31.7.1990) τροποποίησε σειρά παλαιότερων κανονισμών της, ώστε να χρησιμοποιούνται στα κοινοτικά έντυπα διασαφήσεων, ενώ οι νέοι Incoterms τέθηκαν σε ισχύ από 1-7-1990 (Διεθνές Εμπόριο, Γεωργιος Χρ. Διδασκάλου, Αθήνα 1995). Η τυποποιημένη ορολογία του Διεθνούς Εμπορίου είναι λοιπόν απαραίτητη στις εμπορικές

συναλλαγές που αναπτύσει η Ευρωπαϊκή Ένωση, αφού η χρήση τους σε κάθε μορφή επικοινωνίας που αποσκοπεί στην προώθηση είτε προϊόντων και υπηρεσιών, είτε της εικόνας μιας εταιρίας ή ενός οργανισμού, προς τον τελικό καταναλωτή ή τους διανομείς, βοηθά σημαντικά τις «εμπορικές επικοινωνίες».

Στις 13 Μαΐου του 1996 και σύμφωνα με το άρθρο 198 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Επιτροπή νοθέτησε με 102 ψήφους υπέρ, την γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με το «Πράσινο Βιβλίο για τις Εμπορικές επικοινωνίες στην εσωτερική αγορά».

Το Πράσινο Βιβλίο για τις εμπορικές επικοινωνίες είναι το αποτέλεσμα της γενικής μελέτης που πραγματοποίησε η επιτροπή το 1992, με αντικείμενο τα εμπόδια ή τις στρεβλώσεις που επηρεάζουν τις εμπορικές επικοινωνίες. (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπ. Κοινοτήτων 3/3/97 Γνωμοδότηση της Κ.Ε. σχετικά με το «Πράσινο Βιβλίο της Επιτροπής για τις Εμπορικές Επικοινωνίες στην εσωτερική αγορά»).

Απότερος λοιπόν στόχος , η καλύτερη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, η οποία μπορεί να επιτευχθεί με την κωδικοποίηση την διασαφήνιση και την απλούστευση των νομοθετικών διατάξεων που διέπουν τις εμπορικές επικοινωνίες . Στο πεδίο εφαρμογής αυτών των στόχων περιλαμβάνονται η διαφήμιση, η προώθηση εμπορικών σημάτων, το μάρκετινγκ, η προώθηση των πωλήσεων και η ανάπτυξη δημόσιων σχέσεων για την προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών.

Η αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών εμπορευμάτων, βάση των Διεθνών Εμπορικών όρων, και η συμφωνία των Εθνικών κανόνων με την Συνθήκη βοηθά σημαντικά την λειτουργία της εννιαίας «ανοικτής» αγοράς, κάνοντας ευκολότερη την πρόσβαση στις Διεθνείς αγορές. Το γεγονός, βέβαια ότι η εσωτερική αγορά δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη, έχει δυσμενείς επιπτώσεις για τις υπηρεσίες εμπορικής επικοινωνίας

σε διασυνοριακό επίπεδο. Έτσι ενώ έχει καθιερωθεί η ενιαία αγορά για τα εμπορεύματα και για πολλές υπηρεσίες, η διαφοροποίηση των αγορών στα κράτη-μέλη, όσον αφορά την ελευθερία να παράσχουν κοινή υποστήριξη σ'ένα εμπορικό σήμα, τη γενική διαφήμιση ή τις ιδέες που συνδέονται με χορηγίες, περιορίζεται από τις εκατέρωθεν διαφορές των εθνικών κανόνων. Το ζήτημα, λοιπόν, δεν είναι να καταργηθούν όλες οι εθνικές ρυθμίσεις, ούτε να εναρμονισθούν πλήρως, αλλά να υπάρξουν ρυθμίσεις όπου βάση της Συνθήκης, θα παρεμποδίζουν όλες τις μεροληπτικές μεταχειρήσεις στις διασυνοριακές συναλλαγές, στον χώρο των εμπορικών επικοινωνιών.

Το πλεονέκτημα της ρύθμισης αυτής είναι ότι για παράδειγμα, θέματα που αφορούν την προστασία των καταναλωτών, είτε ως άτομα είτε ως επιχειρήσεις, θα μπορούν να εξετάζονται από αρμόδια όργανα που θα διαθέτουν πλήρη εικόνα πολλών κλάδων, έχοντας την δυνατότητα οι ενδιαφερόμενοι να γνωστοποιήσουν τις απόψεις τους, στην Ο.Κ.Ε. εξασφαλίζοντας διαφάνεια των συζητήσεων.

Κάνοντας, μια σύντομη επισκόπηση των παραπάνω, καταλήγουμε εύλογα στο συμπέρασμα ότι τα πλεονεκτήματα της ανάπτυξης της εσωτερικής αγοράς υπερισχύουν, του επιχειρήματος ότι οι «υπερεθνικές» διατάξεις δεν είναι πολλές φορές κατάλληλες για την προάσπιση του «εθνικού συμφέροντος» στα κράτη-μέλη.

V. ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ -ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ- ΕΞΑΓΩΓΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

Το εμπόριο μεταξύ συναλλασομένων χωρών , δημιουργείται από το γεγονός ότι οι συναλλασόμενες χώρες διαφέρουν τόσο ως προς τους παραγωγικούς συντελεστές που χρησιμοποιούν (έδαφος, εργασία, κεφάλαιο) όσο και ως προς την ικανότητα παραγωγής αγαθών, την διαφορετική τεχνολογική και οικονομική τους ανάπτυξη, το διαφορετικό πολιτιστικό και πολιτικό κλίμα που επικρατεί σε κάθε χώρα.

Κύριο μέλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν η κατάργηση των περιορισμών όσον αφορά το δικαίωμα της ελεύθερης μετακίνησης και εγκατάστασης φυσικών και νομικών προσώπων σε οποιοδήποτε κράτος-μέλος της επικράτειας της . Δικαίωμα εγκατάστασης σημαίνει ότι πρόσωπα που είναι υπήκοοι ενός κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορούν ν'άσκουν εργασία ή οποιαδήποτε εμπορική δραστηριότητα σε οποιοδήποτε άλλο κράτος-μέλος, υπό τους ίδιους όρους που αυτό επιτρέπει στους υπηκόους του.

Σύμφωνα λοιπόν με την Συνθήκη της Ρώμης του 1958, (άρθρο 52 και μετά), ευνοείται η ελεύθερη κυκλοφορία μισθωτών εργαζομένων, ελεύθερων επαγγελματιών, η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και η ελεύθερη εγκατάσταση και μετακίνηση των εμπορικών δραστηριοτήτων . Παράλληλα το Σύμφωνο της Ρώμης προβλέπει την βαθμιαία φιλελευθεροποίηση (άρση περιορισμών και κατάργηση των διακρίσεων) της κίνησης κεφαλαίων που ανήκουν σε πρόσωπα που διαμένουν στην Κοινότητα, όμως μόνο «κατά τον βαθμό που είναι αναγκαία για την λειτουργία της κοινής αγοράς» (άρθρο 67) . Όσον αφορά τις εμπορικές συναλλαγές η φιλελευθεροποίηση της κίνησης του κεφαλαίου κρίνεται αναγκαία, σε σχέση με τις μικρο και

μεσοπρόθεσμες πιστώσεις, τα μέσα και τους τρόπους πληρωμής, τις Αγορές Συναλλάγματος, και γενικότερα τις επενδύσεις.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση προκειμένου να διασφαλίσει τον όγκο των εξαγωγών της σε υψηλά επίπεδα, εφαρμόζει την μέθοδο της ασφαλίσεως των εξαγωγικών πιστώσεων, που έχει ως στόχο την ελαχιστοποίηση του κινδύνου που διατρέχουν οι εξαγωγείς από την πιθανότητα μη πληρωμής τους, από τις πωλήσεις τους στο εξωτερικό. Στο άρθρο 112 παρ. 1 της Συνθήκης της Ρώμης προβλέπεται ότι «τα συστήματα ενισχύσεων που χορηγούνται από τα κράτη-μέλη για τις εξαγωγές προς τρίτες χώρες εναρμονίζονται προοδευτικώς». Ακολούθησε βέβαια και μια σειρά έκδοσης οδηγιών σχετικά με την «νοθέτηση ενός κοινού ασφαλιστηρίου συμβολαίου ασφαλίσεως πιστώσεων για τις μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες εμπορικές πράξεις», μέχρι την πρόταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κατάρτιση ενός τύπου ενιαίου ασφαλιστηρίου συμβολαίου. Το σχέδιο αυτό προτείνει ένα κοινό υπόδειγμα ασφαλίσεως των εξαγωγικών πιστώσεων, αφήνει ελευθερία για κατά περίπτωση ελιγμούς, λόγω του έξω κοινοτικού ανταγωνισμού, και επιδιώκει την επέκταση της ασφαλίσεως των μεσο-μακροπρόθεσμων εμπορικών πιστώσεων. Το συγκεκριμένο σχέδιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έχει βέβαια νοθετηθεί ακόμη, παρά τον συντονιστικό χαρακτήρα του, διότι προφανώς υπάρχουν χώρες που θεωρούν ότι τα εξαγωγικά τους συμφέροντα εξυπηρετούνται καλύτερα με την μεμονωμένη δράση.

VI. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Οι εμπορικές συναλλαγές των κρατών, τόσο οι εισαγωγές όσο και οι εξαγωγές, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την αγοραστική δύναμη της κάθε χώρας και πιο συγκεκριμένα από την ισχύ του εγχωρίου νομίσματος της κάθε χώρας σε σχέση με τα ξένα νομίσματα των χωρών που συναλλάσσεται μαζί τους. Ο προστατευτισμός, το νόμισμα, ο έλεγχος της κίνησης του συναλλάγματος, οι τιμές των προϊόντων, αποτελούν τα βασικά χαρακτηριστικά της οικονομικής πολιτικής των κρατών, που σχετίζονται άμεσα και με τις εμπορικές δραστηριότητες που αναπτύσσουν. Η ισοτιμία ενός νομίσματος, είτε αυτό είναι υπερτιμημένο είτε υποτιμημένο, απεικονίζει την κατάσταση της εθνικής οικονομίας και επιδρά στο επίπεδο των εσωτερικών τιμών, στο εξωτερικό εμπόριο και γενικότερα στην παραγωγική διάρθρωση της χώρας. Από την ιδρυτική Συνθήκη της Ρώμης η Ευρωπαϊκή Ένωση ζητούσε από τα κράτη μέλη της, τον προοδευτικό συντονισμό της πολιτικής τους στον τομέα του συναλλάγματος για την κίνηση κεφαλαίων.

Στις 24 Απριλίου του 1972 οι έξι αποφασίζουν να περιορίσουν σε 2,25% τα περιθώρια διακύμανσης των νομισμάτων τους σε σχέση με το δολάριο, με επόμενη κίνηση την σύνοδο κορυφής της Βρέμης και τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (ΕΝΣ). Από τον Δεκέμβριο του 1990 και μέχρι (το έτος 1999, όπου και αναμένεται να ολοκληρωθεί η Διάσκεψη για την οικονομική και Νομισματική Ένωση, θα χαρακτηριστεί από την καθιέρωση του ΕΥΡΩ ως Εννιαίου Ευρωπαϊκού Νομίσματος, με την αντικατάσταση των Εθνικών νομισμάτων, και την δημιουργία μιας ανεξάρτητης Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (Ε.Κ.Τ.).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση προκειμένου λοιπόν να επιτύχει την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη οικονομική ανάπτυξη των μελών της, με κύριο στόχο την ανοδική πορεία των επιχειρήσεων, άρα και των επενδύσεων στο εξωτερικό, αποδίδει μεγάλη σημασία στην σταθερότητα της ισοτιμίας των κοινοτικών νομισμάτων. Έτσι με την καθιέρωση κεντρικής ισοτιμίας εκφραζομένη σε **EURO** για όλα τα νομίσματα που ανήκουν στο ΕΝΣ, και με την βαθμιαία εξάλειψη των διακυμάνσεων των ισότιμων, και την ανταλλαγή των εθνικών νομισμάτων με βάση σταθερές και αμετάκλητες ισοτιμίες, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα μπορέσει να εξασφαλίσει μια σύμμετρη ανάπτυξη των κρατών μελών της, θα περιορίσει τον πληθωρισμό, θ' αυξήσει τις εξαγωγικές δραστηριότητες και θα διασφαλίσει την νομισματική σταθερότητα στο εσωτερικό της. Για τους Ευρωπαίους και διεθνείς επενδυτές, η σταθερότητα μιας ζώνης όπου θα κυκλοφορεί το ενιαίο νόμισμα προσφέρει σημαντικά πλεονεκτήματα. Θα καταργήσει το κόστος των συναλλαγών που συνδέονται σήμερα με την ύπαρξη διαφόρων κοινοτικών νομισμάτων, ενώ οι μεγάλες επιχειρήσεις, όπως τα τρίτα κράτη, θ' αναγκαστούν να μετατρέψουν σημαντικό μέρος των αποθεμάτων τους σε **EURO**, πράγμα που θα τα προστατέψει από τις διακυμάνσεις άλλων ισχυρών νομισμάτων, όπως του δολλαρίου και του γιέν.

Η επίπτωση λοιπόν της εφαρμογής της οικονομικής και νομισματικής ένωσης στην Παγκόσμια αγορά, αναμένεται ν' αξιολογηθεί ανάλογα με την θέση που θα κατέχει το Ευρωπαϊκό νόμισμα στο Διεθνές Νομισματικό Σύστημα.

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι.

ΗΜΕΡΗΣΙΕΣ (SPOT) ΚΑΙ ΠΡΟΒΕΣΜΙΑΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

		ΕΛΛΑΔΑ		ΗΠΑ		ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ		ΙΑΠΩΝΙΑ		ΓΕΡΜΑΝΙΑ		ΓΑΛΛΙΑ		ΙΤΑΛΙΑ		ΑΓΓΛΙΑ	
		Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση
Ανά 100 δραχμές	SPOT			0.4179	0.4180	0.3412	0.3414	41.12	41.15	0.6495	0.6504	2.2315	2.2328	666.10	666.66	0.2664	0.2665
	1 μήνας			-0.0043	-0.0041	-0.0035	-0.0033	-0.53	-0.51	-0.0076	-0.0066	-0.0229	-0.0221	-5.43	-5.06	-0.0028	-0.0026
	3 μήνες			-0.0127	-0.0120	-0.0105	-0.0099	-1.61	-1.54	-0.0210	-0.0199	-0.0700	-0.0660	-16.94	-14.83	-0.0081	-0.0077
	6 μήνες			-0.0246	-0.0230	-0.0204	-0.0190	-3.14	-2.96	-0.0412	-0.0386	-0.1356	-0.1267	-30.77	-28.09	-0.0156	-0.0145
	12 μήνες			-0.0452	-0.0424	-0.0376	-0.0353	-5.90	-5.62	-0.0774	-0.0730	-0.2526	-0.2370	-55.62	-50.71	-0.0284	-0.0266
Ανά Δολάριο	SPOT	239.25	239.36			0.8164	0.8167	98.41	98.46	1.5552	1.5562	5.3400	5.3420	1594.00	1595.00	0.6374	0.6377
	1 μήνας	2.36	2.48			-0.0001	0.0001	-0.27	-0.26	-0.0006	-0.0007	-0.0001	-0.0008	3.40	3.50	-0.0001	0.0000
	3 μήνες	7.08	7.52			-0.0003	-0.0002	-0.89	-0.88	-0.0030	-0.0029	-0.0049	-0.0045	10.50	10.70	0.0000	0.0000
	6 μήνες	13.90	14.95			-0.0009	-0.0007	-1.84	-1.83	-0.0076	-0.0074	-0.0111	-0.0104	21.35	21.55	0.0001	0.0003
	12 μήνες	27.00	29.05			-0.0022	-0.0019	-3.86	-3.86	-0.0190	-0.0187	-0.0255	-0.0280	44.25	45.00	0.0011	0.0013
Ανά ECU	SPOT	292.94	293.12	1.2244	1.2249			120.45	120.60	1.9042	1.9062	6.5383	6.5434	1951.69	1953.72	0.7805	0.7811
	1 μήνας	2.87	3.06	-0.0001	0.0001			-0.34	-0.31	-0.0011	-0.0007	-0.0007	-0.0004	4.00	4.45	-0.0002	0.0000
	3 μήνες	8.74	9.31	0.0003	0.0004			-1.06	-1.04	-0.0032	-0.0029	-0.0044	-0.0034	13.34	13.75	0.0001	0.0002
	6 μήνες	17.30	18.67	0.0011	0.0014			-2.15	-2.11	-0.0076	-0.0069	-0.0077	-0.0053	27.92	28.66	0.0009	0.0013
	12 μήνες	33.80	36.47	0.0026	0.0033			-4.49	-4.42	-0.0190	-0.0178	-0.0213	-0.0168	58.77	60.53	0.0031	0.0037
Γιεν	SPOT	242.99	243.16	1.0156	1.0162	0.8292	0.8299			1.5795	1.5813	5.4235	5.4283	1618.93	1620.76	0.6474	0.6486
	1 μήνας	3.04	3.20	0.0027	0.0026	0.0021	0.0024			0.0034	0.0036	0.0142	0.0141	7.73	8.03	0.0016	0.0017
	3 μήνες	9.45	9.93	0.0082	0.0083	0.0072	0.0074			0.0112	0.0115	0.0439	0.0450	25.36	25.77	0.0058	0.0059
	6 μήνες	18.99	20.11	0.0192	0.0194	0.0147	0.0151			0.0220	0.0225	0.0912	0.0927	52.75	53.19	0.0124	0.0127
	12 μήνες	38.46	40.71	0.0414	0.0417	0.0315	0.0321			0.0444	0.0451	0.1901	0.1932	112.85	114.13	0.0275	0.0279
Μάρκο	SPOT	153.74	153.87	64.2591	64.3004	52.4505	52.5154	63.2374	63.3102			3.4314	3.4349	1024.29	1025.59	0.4096	0.4101
	1 μήνας	1.59	1.67	0.0289	0.0331	0.191	0.0315	-0.1451	-0.1347			0.0015	0.0013	2.65	2.78	0.0001	0.0002
	3 μήνες	4.85	5.14	0.1200	0.1243	0.0806	0.0886	-0.4545	-0.4446			0.0033	0.0037	8.67	8.88	0.0007	0.0008
	6 μήνες	9.71	10.42	0.3070	0.03158	0.1906	0.2107	-0.8859	-0.8716			0.0082	0.0101	18.66	18.96	0.0020	0.0022
	12 μήνες	19.43	20.81	0.7816	0.7953	0.4950	0.5284	-1.7544	-1.7297			0.0225	0.0243	41.24	41.98	0.0057	0.0059
Ανά Γαλλικό Φράγκο**	SPOT	44.79	44.81	15.7196	15.7256	15.2825	15.2944	18.4219	18.4382	29.1127	29.1423			298.39	298.69	11.9322	11.9421
	1 μήνας	0.45	0.47	0.0026	0.0003	0.0010	0.0016	-0.0478	-0.0483	-0.0106	-0.0126			0.66	0.66	0.0003	-0.0005
	3 μήνες	1.36	1.45	0.0158	0.0172	0.0076	0.0103	-0.1512	-0.1480	-0.0317	-0.0276			2.22	2.28	0.0083	0.0110
	6 μήνες	2.69	2.90	0.0365	0.0390	0.0124	0.0182	-0.3082	0.3050	-0.0656	-0.0782			4.59	4.67	0.0257	0.0309
	12 μήνες	5.32	5.72	0.0986	0.1040	0.0391	0.0499	-0.6331	-0.6244	-0.2042	-0.1903			9.90	10.13	0.0826	0.0901
Ανά 1000 Λιρέτες***	SPOT	150.00	150.12	0.6270	0.6274	0.5116	0.5124	6.1696	6.1769	0.9750	0.9763	3.3476	3.3513			0.3996	0.4001
	1 μήνας	1.15	1.23	-0.0014	-0.0013	-0.0012	-0.0011	-0.0304	-0.0295	-0.0026	-0.0025	-0.0074	-0.0077			-0.0009	-0.0009
	3 μήνες	3.41	3.70	-0.0042	-0.0041	-0.0036	-0.0035	-0.0965	-0.0953	-0.0084	-0.0082	-0.0253	-0.0248			-0.0027	-0.0026
	6 μήνες	6.60	7.27	-0.0083	-0.0083	-0.0074	-0.0072	-0.1960	-0.1949	-0.0177	-0.0175	-0.0515	-0.0507			-0.0052	-0.0051
	12 μήνες	12.35	13.66	-0.0172	-0.0169	-0.0154	-0.0150	-0.4056	-0.4025	-0.0383	-0.0378	-0.1098	-0.1078			-0.0103	-0.0100
Ανά Στερλίνο	SPOT	375.17	375.41	1.5681	1.5688	1.2802	1.2813	154.32	154.46	2.4387	2.4414	8.3737	8.3806	2499.55	2502.24		
	1 μήνας	3.72	3.94	0.0001	0.0002	0.0000	0.0003	-0.41	-0.39	-0.0011	-0.0006	0.0004	-0.0002	5.49	5.81		
	3 μήνες	11.10	11.82	0.0000	-0.0001	-0.0004	-0.0002	-1.40	-1.37	-0.0047	-0.0044	-0.0077	-0.0065	16.47	16.95		
	6 μήνες	21.59	23.36	-0.0008	-0.0003	-0.0021	-0.0014	-2.96	-2.90	-0.0132	-0.0121	-0.0217	-0.0179	32.19	33.32		
	12 μήνες	41.51	44.86	-0.0031	-0.0026	-0.0060	-0.0050	-6.36	-6.30	-0.0345	-0.0333	-0.0627	-0.0577	64.31	66.33		

Η τιμή spot είναι η τιμή που είχε το νόμισμα χθες στις 17.00 ώρα Ελλάδος.

Για να υπολογισθούν οι προβλεπόμενες τιμές για 1 μήνα, 3 μήνες, 6 μήνες και 12 μήνες, προσθέτουμε (ή αφαιρούμε αν έχει αρνητικό πρόσημο(-)) στις τιμές spot το αντίστοιχο ψήφιο.

* Για ΗΠΑ και ΕΟΚ ανά 100 μάρκο. ** Για ΗΠΑ, ΕΟΚ, Γερμανία και Αγγλία ανά 100 φράγκα. *** Για Ιαπωνία ανά 1000 Λιρέτες

ΠΗΓΗ: MIDLAND BANK

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΣΑΒΒΑΤΟ 19 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1994

VII. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Ένα σημαντικό μέρος της διεθνούς εμπορικής πολιτικής που εφαρμόζει κάθε χώρα προκειμένου να επιτύχει «καλή εικόνα» έναντι της πελατείας της, και επομένως να επιτύχει αύξηση της εξαγωγής, δεν τελειώνει μόνο με την υπογραφή του εξαγωγικού συμβολαίου, αλλά με την άφιξη του προϊόντος στον αγοραστή και με την επιβεβαίωση της ικανοποίησής του, μέσω της ανανέωσης της παραγγελίας των εξαγωγών της, είναι ο τρόπος πώλησής των εμπορευμάτων της, δηλαδή η μεταφορά των εμπορευμάτων.

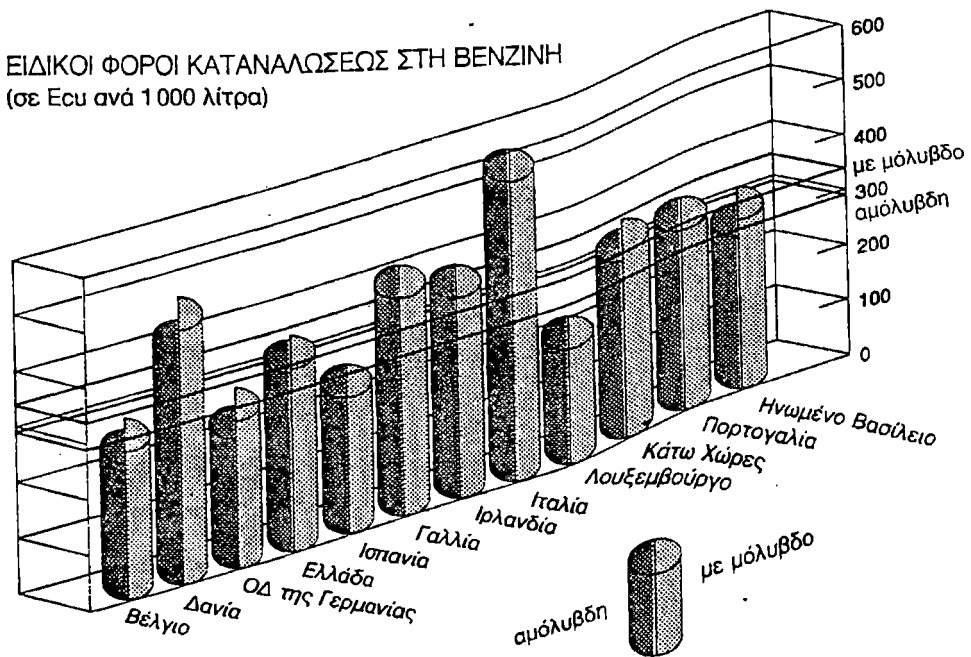
Το άρθρο 3 της Συνθήκης της ΕΟΚ προβλέπει την καθιέρωση μιας κοινής πολιτικής στις μεταφορές. Ωστόσο, ως το τέλος του 1978 δεν είχε διαμορφωθεί μια ενιαία πολιτική των κρατών-μελών, και τα ουσιαστικά προβλήματα των μεταφορών, που προκύπτουν από διαφορετικές νομοθεσίες και συμφέροντα, παρέμεναν άλυτα. Η φιλελευθεροποίηση όμως των μεταφορών που επήλθε λόγω των γενικών εμπορικών εξελίξεων (συνεργασία ΕΟΚ-GATT για την προώθηση του διεθνούς Εμπορίου), συνέβαλλε αποφασιστικά στην έκδοση μιας σειράς κανονισμών, οδηγιών και αποφάσεων, από το Συμβούλιο των Υπουργών, με σκοπό την εναρμόνιση των συνθηκών μεταφοράς, κατά τομείς, σ'όλα τα κράτη-μέλη. Συγκεκριμένα εκδόθηκαν κανονισμοί που αφορούν την κατάργηση των διακρίσεων στις τιμές μεταφορών των ιδίων εμπορευμάτων, όπως και κανονισμοί που αφορούν την εφαρμογή διατάξεων για την προστασία του ανταγωνισμού στις σιδηροδρομικές, οδικές μεταφορές και μεταφορές δια εσωτερικών υδάτινων οδών, κανονισμοί που διαμορφώνουν κοινοτικές ποσοτώσεις στις οδικές μεταφορές μεταξύ των κρατών-μελών, και κανονισμοί που αφορούν την εναρμόνιση ορισμένων διατάξεων κοινωνικής νομοθεσίας σχετικά με τις οδικές μεταφορές.

Εκδόθηκαν επίσης οδηγίες που διαμορφώνουν κοινή πολιτική στις οδικές μεταφορές για τρίτους, όπως και οδηγίες για την τυποποίηση των διατάξεων για τα αφορολόγητα καύσιμα στα εμπορικά οχήματα. Τέλος, εκδόθηκαν αποφάσεις που αφορούν την εναρμόνηση ορισμένων διατάξεων που επηρεάζουν τον ανταγωνισμό στις σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές, καθώς και στις μεταφορές εσωτερικών υδάτινων οδών, ενώ, διακοίνωση στις 7-12-1980 καλούσε όλους τους εθνικούς σιδηροδρομικούς οργανισμούς να συντονίσουν το κοινοτικό δίκτυο.

Κατά τις πρόσφατες εκτιμήσεις της ΕΟΚ (In CCE: Un marche; commun deservices , Janvier 1993, σελ. 72) ο τομέας των μεταφορών αντιπροσωπεύει το 7% του ΑΕΠ, το 7% των θέσεων εργασίας, το 40% των κρατικών επενδύσεων και το 30% της καταναλώσεως ενέργειας. Γίνεται λοιπόν εύκολα κατανοητό πως η ταχύτητα των μεταφορών , το μειωμένο κόστος, η τήρηση των προθεσμών, η ασφάλεια, είναι στοιχεία καθοριστικά για την επιτυχή έκβαση της εξαγωγικής δραστηριότητας, καθιστώντας τον ρόλο των μεταφορών στις εμπορικές συναλλαγές, ως πρωταρχικό.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ

ΕΙΔΙΚΟΙ ΦΟΡΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ ΣΤΗ ΒΕΝΖΙΝΗ
(σε Ecu ανά 1000 λίτρα)

Ο πίνακας αυτός δείχνει τους συντελεστές ειδικών φόρων καταναλώσεως στα καύσιμα ανά κράτος μέλος.
Η Επιτροπή προτείνει από την 1η Ιανουαρίου 1993 έναν ελάχιστο συντελεστή 337 Ecu ανά 1000 λίτρα για τη βενζίνη με μόλυβδο. Για την αμόλυβδη βενζίνη προτείνει ένα συντελεστή κατά 50 Ecu χαμηλότερο από αυτόν για τη βενζίνη με μόλυβδο.

VIII. ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ - ΜΗ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Καθώς τα εμπορεύματα μιας χώρας περνάνε τα όρια της επικράτειας μιας άλλης χώρας, απαιτείται ο έλεγχος της ροής τους, για να διαπιστωθεί η νόμιμη διακίνηση τους ως προς την προέλευση και τον προορισμό, ως προς την ολοκλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων, την τήρηση προϋποθέσεων σχετικών με την εθνική άμυνα, τη δημόσια υγεία και ηθική, την προστασία του εθνικού νομίσιματος και την κυκλοφορία του συναλλάγματος αλλά και προϋποθέσεων σχετικών με ποσοτικούς περιορισμούς π.χ. κατά προϊόν ή κατά προέλευση. Το τελωνείο λοιπόν της κάθε χώρας με την ιδιότητα του οριακού οικονομικού σταθμού ελέγχει την ροή των εμπορευμάτων με κύριο σκοπό την είσπραξη δασμών, φόρων και εισφορών που επιβάλλονται στα εισαγόμενα προϊόντα και την επιβεβαίωση της εξαγωγής εκείνων που επιδοτούνται γι' αυτό το σκοπό. Η τελωνειακή ένωση στην ΕΟΚ ρυθμίζεται από τα άρθρα 12-29 της Συνθήκης και άρχισε να ισχύει για τα ιδρυτικά μέλη της Κοινότητας από την 1-7-1968, ενώ για τα (τότε νέα) κράτη (Αγγλία, Δανία, Ιρλανδία) και τις χώρες της ΕΖΕΣ από την 1-7-1977.

Ειδικότερα η τελωνειακή ένωση συνεπάγεται για τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης την καθιέρωση ενός κοινού εξωτερικού δασμολογίου που εφαρμόζεται στα εξωτερικά σύνορα της ένωσης, την θέσπιση και εφαρμογή κοινής τελωνειακής νομοθεσίας την κατάργηση των δασμών και των επιβαρύνσεων ισοδύναμου αποτελέσματος ή άλλων περιορισμών στο εμπόριο , ανάμεσα στα κράτη-μέλη της ένωσης, και την συγκεντρωση των εσόδων που προέρχονται από τους κοινούς δασμούς.

Ο νέος τελωνειακός κώδικας της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ετέθη σε ισχύ από την 1-1-94, έχει ως στόχο την καθιέρωση μιας κοινής ονοματολογίας των εμπορευμάτων, προκειμένου να είναι δυνατές οι συγκρίσεις, και μ' αυτόν τον τρόπο να περιοριστεί το πρόβλημα των τελωνειακών Δασμών.

Με την αμοιβαία λοιπόν κατάργηση των εμποδίων στο εμπόριο μεταξύ των κρατών-μελών, αλλά και την υιοθέτηση κοινής εμπορικής πολιτικής στις σχέσεις με τρίτες χώρες, η Ευρωπαϊκή Ένωση προχώρησε και στην καθιέρωση κοινού εξωτερικού Δασμολογίου που περιλαμβάνει την συνδυασμένη ονοματολογία των εμπορευμάτων, τους συντελεστές και τ' άλλα στοιχεία εισπράξεως για τους δασμούς και τις γεωργικές εισφορές, τα προτιμησιακά δασμολογικά μέτρα που αποφασίζονται μονομερώς από την ένωση ή προκύπτουν από διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες με τρίτες χώρες,

τα αυτόματα μέτρα αναστολής για μειώσεις ή απαλλαγές από εισαγωγικούς δασμούς, και άλλα δασμολογικά μέτρα κοινοτικών ρυθμίσεων (ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ, Γεώργιο Χρ. Διδασκάλου, Αθήνα 1995, σελ. 317). Η ονοματολογία του Κοινού Δασμολογίου (γνωστή σαν Ονοματολογία Βρυξελλών), βασίζεται στη διεθνή σύμβαση που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 15-12-1950, ενώ αντικαταστάθηκε στις 14-6-1983 με νέα Σύμβαση.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εφαρμόζοντας κοινή εμπορική πολιτική, τόσο στο ενδοκοινοτικό εμπόριο, όσο και στις εμπορικές συναλλαγές με τρίτες χώρες, πολλές φορές δέχεται πιέσεις από μέλη της προκειμένου να λάβει διάφορα προστατευτικά μέτρα (μη δασμολογική πολιτική) που θα προστατεύσουν την εθνική τους παραγωγή, από τον εξωτερικό ανταγωνισμό. Τα λεγόμενα μη δασμολογικά μέτρα αφορούν γενικευμένες (δασμολογικές) προτιμήσεις, επιδοτήσεις και κρατικές ενισχύσεις, δασμολογικές ποσοτώσεις, διάφορους τεχνικούς

εμπορικούς κανόνες υγιεινής που πρέπει να πληρούν τα εισαγόμενα προϊόντα, διεθνείς εμπορικές συμφωνίες.

Την 1-7-1971 νοθετήθηκε από την ΕΟΚ το Σχέδιο των γενικευμένων προτιμήσεων, ενώ στην πορεία εφαρμογής του γνώρισε αρκετές μεταβολές. Πρόκειται για την πλήρη εξαίρεση από τους δασμούς όλων των βιομηχανικών προϊόντων και την μερική εξαίρεση για ορισμένα κατεργασμένα αγροτικά προϊόντα αγαπτυσσόμενων χωρών. Η εφαρμογή αυτού του συστήματος γενικευμένων προτιμήσεων (G.S.P) αποτελεί μέρος της κοινοτικής προσπάθειας για σταδιακή αναδιοργάνωση των οικονομικών σχέσεων, ανάμεσα στις βιομηχανικές και τις αναπτυσσόμενες χώρες, σύμφωνα με τις ανάγκες των σύγχρονων συναλλαγών.

Με άλλα λόγια, οι γενικευμένες προτιμήσεις είναι εργαλείο αναπτυξιακής συνεργασίας, βασικό στοιχείο οικονομικής πολιτικής της ΕΟΚ, στο οποίο συμμετέχει και από την 1-8-1971 η Ιαπωνία και από την 1-1-1976 και οι ΗΠΑ.

Οι δασμολογικές προτιμήσεις που παρέχονται είναι γενικευμένες (τις παραχωρούν όλες οι βιομηχανικές χώρες), χωρίς διακρίσεις (αφορούν τις αναπτυσσόμενες χώρες), αυτόνομες (δίνονται χωρίς ιδιαίτερες διαπραγματεύσεις) και χωρίς αμοιβαία πλεονεκτήματα. Οι γενικευμένες προτιμήσεις προβλέπουν ότι ορισμένες ποσότητες (που καθορίζονται από ένα σύστημα ποσοτώσεων) βιομηχανικών ή ημικατεργασμένων προϊόντων, ορισμένα υφαντουργικά και κατεργασμένα αγροτικά προϊόντα εισάγονται στην κοινότητα χωρίς δασμούς. Το κοινό Δασμολόγιο της ΕΟΚ εφαρμόζεται στις εισαγωγές ποσοτήτων που υπερβαίνουν τις καθορισμένες ποσοτώσεις, οι οποίες ρυθμίζονται ανάλογα με τις εισαγωγές από την συγκεκριμένη χώρα.

Για τα «ευαίσθητα προϊόντα», τα προϊόντα δηλαδή της κοινοτικής παραγωγής που αντιμετωπίζουν προβλήματα (π.χ. τα υφαντουργικά,

αγροτικά), η Κοινότητα επιβάλλει αυστηρότερο σύστημα ποσοτώσεων. Σ' αυτήν την περίπτωση, το μέγεθος των προτιμησιακών εισαγωγών μοιράζεται ανάμεσα στις ανταγωνιζόμενες αναπτυσσόμενες χώρες και θεσπίζονται ιδιαίτερες ποσοτώσεις κατά αναπτυσσόμενη χώρα, με σκοπό ν' αποτραπεί η μονοπωλιακή εκμετάλλευση των προτιμήσεων από τις πλέον ανταγωνιστικές χώρες.

Το Συμβούλιο Υπουργών, με τον 802/68 κανονισμό του έλαβε ορισμένα μέτρα προστασίας του συστήματος, ορίζοντας μια σειρά απο διατυπώσεις που σκοπό έχουν να πιστοποιούν την προέλευση των εμπορευμάτων. Κυριότερο μέτρο είναι η έκδοση «πιστοποιητικού προέλευσης» του προϊόντος, ώστε ν' αποφεύγεται η εκμετάλλευση των δασμολογικών προτιμήσεων και από τρίτες χώρες, μέσα από το «πέραςμα» των εξαγωγών τους, από ενεργούντες με το σύστημα χώρες. Το πιστοποιητικό προέλευσης αν και είναι μια πολύπλοκη διαδικασία, θεωρείται ότι εξασφαλίζει τα συμφέροντα των χωρών που καλύπτονται από το σύστημα Γενικευμένων Προτιμήσεων της ΕΟΚ.

Ενα άλλο μέτρο προστασίας και εμπορικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι οι κρατικές ενισχύσεις, όπου σύμφωνα με το άρθρο 92 της Συνθήκης της ΕΟΚ, χορηγούνται με οποιοδήποτε μορφή, από τα κράτη σε ορισμένες επιχειρήσεις ή κλάδους παραγωγής, που είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, «κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ των κρατών συναλλαγές». Και αυτό γιατί με την προτιμησιακή «εθνική» μεταχείριση που εισάγουν οι κρατικές ενισχύσεις «νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό» στα πλαίσια της Κοινότητας.

Πρόκειται για ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα σε μεμονωμένους καταναλωτές, για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από φυσικές καταστροφές ή άλλα έκτακτα γεγονότα, ενισχύσεις προς την οικονομία ορισμένων περιοχών, στις οποίες, το

βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθιστο χαμηλό ή επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση ενισχύσεις για την προώθηση σημαντικών σχεδίων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος και ενισχύσεις για την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών κλάδων ή περιοχών.

Η επιτροπή είναι το αρμόδιο όργανο της Κοινότητας που ελέγχει και εγκρίνει το καθεστώς ενισχύσεων που εφαρμόζουν τα κράτη-μέλη και αποφασίζει αν μια ενίσχυση θα πρέπει να τροποποιηθεί ή να καταργηθεί.

Ενα άλλο σύστημα μη δασμολογικής προστασίας είναι το σύστημα επιβαρύνσεων στις εισαγωγές γεωργικών προϊόντων από τρίτες μη κοινοτικές χώρες, που δημιούργησε και εφάρμοσε η Ευρωπαϊκή Ένωση προκειμένου να προστατέψει τα αγροτικά προϊόντα της από τον «ξένο» ανταγωνισμό. Οι επιβαρύνσεις αποτελούν την πρακτική εφαρμογή μιας θεμελιακής αρχής της ΕΟΚ, της «κοινοτικής προτίμησης» και λειτουργούν με τη μορφή δασμών που μπαίνουν στις εισαγωγές πέρα από κάθε άλλο καθορισμένο δασμό ή τέλος εισαγωγής.

Οι δασμολογικές ποσοτώσεις έχουν σαν αντικείμενο να επιτρέψουν σ'ένα κράτος μέλος να εφαρμόσει για μια συγκεκριμένη περίοδο την εισαγωγή μιας ορισμένης ποσότητας ενός προϊόντος, με δασμούς κατώτερους απ'αυτούς που προβλέπονται από το κοινό Δασμολόγιο της Κοινότητας. Το άρθρο 25 της Συνθήκης της ΕΟΚ καθορίζει τους όρους με τους οποίους μπορούν να παραχωρηθούν στα κράτη-μέλη δασμολογικές ποσοτώσεις «μειωμένου ή μηδενικού δασμολογικού συντελεστή». Σύμφωνα λοιπόν με το άρθρο «οι ποσοτώσεις δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα όρια εκείνα, πέρα από τα οποία θα υπήρχε φόβος μετατόπισης οικονομικών δραστηριοτήτων, προς βλάβη άλλων κρατών».

Οι τελευταίοι ποσοτικοί περιορισμοί στις εισαγωγές ανάμεσα στα κράτη-μέλη αποσύρθηκαν τον Δεκέμβριο του 1962, ενώ την 1-7-

1968 καθιερώθηκε, σε τρεις φάσεις, το κοινό τελωνειακό Δασμολόγιο για τις εισαγωγές προϊόντων από τρίτες χώρες.

Γίνεται λοιπόν φανερό πως ο προστατευτισμός στο εμπόριο είναι ζωντανός, παίρνοντας βέβαια την μορφή (μέτρων και τεχνικών προστασίας) σε αντίθεση με τους τελωνειακούς δασμούς που ανθούσαν κάποτε στο διεθνές εμπόριο. Τα μέσα προστασίας άλλαξαν μορφή και χαρακτήρα, τοποθετώντας το ελεύθερο εμπόριο σε μια «ελεγχόμενη ελευθερία», κάνοντας χώρες αλλά και ενώσεις χωρών (όπως Ευρωπαϊκή Ένωση) να λαμβάνουν μέτρα περιορίζοντας τον ξένο ανταγωνισμό στο δικό τους έδαφος. Έτσι ενώ όλοι μιλούν για «ελεύθερη συναλλαγή» στην πράξη κανείς δεν την εφαρμόζει.

IX. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Η Συνθήκη της Ρώμης του 1957 προβλέπει την σύσταση της κοινής αγοράς και την προοδευτική προσέγγιση των οικονομικών πολιτικών των κρατών-μελών, ενώ συγκεκριμένα τα άρθρα 95 έως 98 της Συνθήκης της ΕΟΚ αποβλέπουν, καταρχήν στην συμπλήρωση των κανόνων που αφορούν την κατάργηση των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων.

Απαγορεύουν τη διακριτική φορολογική μεταχείριση μεταξύ εθνικών και εισαγόμενων ομοειδών προϊόντων, καθώς και την επιστροφή εσωτερικών φόρων ανώτερων από αυτούς που τους έχουν επιβληθεί. Πρέπει ταυτόχρονα να καταστεί σαφές ότι τα άρθρα αυτά περιορίζονται στους φόρους που πλήττουν τα «προϊόντα» δηλαδή τους φόρους που πλήττουν την ίδια την παραγωγή εταιρεία ή ακόμη και τους ιδιώτες .

Η κατάργηση των φορολογικών συνόρων καθώς και των σχετικών διατυπώσεων, παρέχει σημαντικές ελαφρώσεις στις επιχειρήσεις και θα συμβάλλει στην αύξηση του ενδοκοινοτικού εμπορίου. Φυσικά η κατάργηση των φορολογικών συνόρων πρέπει να συνοδεύεται από την κατάργηση και των άλλων εμποδίων στο εσωτερικό της κοινής αγοράς, τα διάφορα εμπόδια αλληλοενισχύονται και συμβάλλουν στη δημιουργία στεγανών στις αγορές, κατάσταση που μεταφράζεται σε σημαντικές αποκλίσεις στις τιμές των προϊόντων, μεταξύ των διαφόρων κρατών-μελών.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει επανειλημμένα τονίσει ότι η κατάργηση των φορολογικών συνόρων στο εσωτερικό της Κοινότητας έχει μεγάλη σημασία για την ολοκλήρωση της εσωτερικής Αγοράς . Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε απόφαση του σχετικά με φορολογικά θέματα, που ενέκρινε στις 25 Οκτωβρίου 1989, βεβαίωσε ότι το 1992 τα

φυσικά σύνορα δεν θα αποτελούν πλέον νομικά ή διοικητικά σημεία επιβολής φόρων . Παράλληλα το εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ των κρατών-μελών θα τυχαίνει, όσον αφορά το ΦΠΑ της ίδιας μεταχείρισης με το εμπόριο των αγαθών στο εσωτερικό των κρατών-μελών.

Το κοινοβούλιο επίσης υπογράμμισε ότι ανεξάρτητα από το σύστημα ΦΠΑ που εφαρμόζεται στις συναλλαγές μεταξύ ΦΠΑ - εμπορών εγγεγραμμένων στα εμπορικά επιμελητήρια, θα πρέπει ως το τέλος του 1992 να καταργηθεί η αγορά αγαθών που είναι απαλλαγμένα από ΦΠΑ και οι ιδιώτες να είναι ελεύθεροι ν'αγοράζουν ελεύθερα αγαθά μεταξύ των κρατών-μελών, όταν έχει καταβληθεί ο ΦΠΑ σ'ένα κράτος-μέλος. Τέλος, ζήτησε επίσης την υποβολή προτάσεων σχετικά με τη φορολογηση των κεφαλαίων οι οποίες πρέπει να είναι σύμφωνες με τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται, ρυθμίζοντας την απελευθέρωση της κίνησης των κεφαλαίων.

Η φορολογία είναι μια σημαντική και ταυτόχρονα δύσκολη υπόθεση στα πλαίσια του προγράμματος ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς, διότι τα φορολογικά εμπόδια διατηρούνται έλλειψη των κατάλληλων κανονισμών φορολογικής επεξεργασίας των διασυνοριακών συναλλαγών. Ηδη οι Υπουργοί Οικονομικών έχουν καταλήξει σε συμφωνία σχετικά με το φορολογικό καθεστώς που θα ισχύει κατά την υπερεθνική συνεργασία των επιχειρήσεων . Η φορολογική πολιτική της Κοινότητας στοχεύει στην φορολογική εναρμόνηση κατά το μέτρο που είναι απαραίτητη για την καλή λειτουργία της ενιαίας αγοράς. Η φορολογική εναρμόνηση θα πρέπει όχι μόνο να διευκολύνει την ελεύθερη κυκλοφορία, αλλά θα πρέπει επίσης να συνοδεύεται και από μια ουσιώδη ελάφρυνση των διοικητικών βαρών υπέρ των επιχειρήσεων και των πολιτών.

X. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΤΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ - ΕΛΛΑΔΟΣ - **ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

Η Ευρωπαϊκή Ένωση η πρώτη εμπορική δύναμη στον κόσμο αποτελεί την ευρύτερη αγορά κατανάλωσης στον κόσμο, ελεύθερη από κάθε εμπόδιο όσον αφορά την προσέγγιση των βιομηχανικών ή αγροτικών προϊόντων τους.

Για τις Ηνωμένες Πολιτείες, η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι συνάμα ένας σύμμαχος που συμμερίζεται τις ίδιες αξίες και ένας ανταγωνιστής στον τεχνολογικό και εμπορικό τομέα. Η υπεραντλατική δήλωση που υπεγράφη στις 20 Νοεμβρίου 1990 μεταξύ των ΗΠΑ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών-μελών της, προσφέρει την πολιτική στήριξη που παρέχει παραδοσιακά η Ουάσιγκτον σ'ένα Ευρωπαϊό σταθερό και δημοκρατικό εταίρο. Η πολιτική και στρατηγική συμμαχία που ενώνει το σύνολο σχεδόν των χωρών της Κοινότητας και της ΗΠΑ, στο πλαίσιο της Αντλατικής Συμφωνίας, συνέβαλε στην σχετικοποίηση της εμβέλειας των εμπορικών συγκρούσεων που αφορούσαν τα γεωργικά προϊόντα, τον χάλυβα και την αεροναυτική.

Οι εμπορικές σχέσεις με την Ιαπωνία, τον άλλο μείζονα εταίρο του βιομηχανικού-εμπορικού κόσμου, δεν έχει την ίδια πολιτική διάσταση. Οι Ευρωπαίοι καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να επιτύχουν μεγαλύτερο άνοιγμα της Ιαπωνικής αγοράς, αναγκαίο αντιστάθμισμα στη θεαματική διείσδυση των Ιαπωνικών προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Αγορά. Η σχέση μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Αφρικής χρονολογείται από παλιά, ήδη το 1957 η Συνθήκη της Ρώμης κατέστησε εταίρους ορισμένες χώρες και υπερπόντια εδάφη ορισμένων κρατών-μελών. Το 1992, εξήντα εννέα χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού διατηρούν προνομιούχες σχέσεις με

την ΕΟΚ στο πλαίσιο της τέταρτης Σύμβασης Λομέ που υπεγράφη για την περίοδο 1990-2000. Διασφαλίζει βιομηχανική και γεωργική συνεργασία και επιτρέπει η ίδια η Σύμβαση στο 99% των βιομηχανικών προϊόντων των χωρών της ΑΚΕ να διεισδύουν στην Ευρωπαϊκή Αγορά με τελωνειακή ατέλεια και χωρίς αμοιβαιότητα. Ένας πρωτότυπος μηχανισμός, το Stabex, εγγυάται σταθερότητα των εσόδων που πραγματοποιούν οι χώρες της ΑΚΕ, από τις εξαγωγές σαράντα οκτώ γεωργικών προϊόντων.

Η συνεργασία μεταξύ της Κοινότητας και των χωρών της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής είναι λιγότερο διαρθρωμένη. Οι αναπτυσσόμενες χώρες αυτής της περιοχής απολαύουν του συστήματος των γενικευμένων προτιμήσεων που παρέχει στις εξαγωγές τους, προτιμησιακή μεταχείριση και ορισμένες χρηματοδοτικές ενισχύσεις.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, που παρεμβαίνει μέσω των οργάνων της ή δυνάμει των κρατών μελών, είναι ο σημαντικότερος εταίρος των αναπτυσσόμενων χωρών. Σε εμπορικό επίπεδο, απορροφά το 21,5% των εξαγωγών τους, ενώ συνεισφέρει το 36% του συνόλου της διεθνούς δημόσιας βοήθειας. Τα δύο τρίτα αυτής της ενίσχυσης χορηγούνται για την χρηματοδότηση αναπτυξιακών προγραμμάτων, ενώ το ένα τρίτο για την επισιτική βοήθεια. Τώρα όσον αφορά τα νέα κράτη που προήλθαν από την πρώην Σοβιετική Ένωση, και τις Ανατολικές χώρες, η Ευρώπη ήδη αναπτύσσει σε μεγάλο βαθμό εμπορικές δραστηριότητες, προσπαθώντας βέβαια ν'αντιμετωπίσει τις υπέρμετρες προκλήσεις που αντιπροσωπεύει η αυξημένη απόκλιση των εισοδημάτων, με στόχο την στήριξη και ενίσχυση της περιφερειακής οικονομίας των χωρών αυτών.

Η Ελλάδα υπέγραψε την πράξη προσχώρησης στην Κοινότητα στις 28 Μαΐου 1979, ενώ ήταν η πρώτη ευρωπαϊκή χώρα που συνδέθηκε με την κοινότητα με βάση το άρθρο 238 της Συνθήκης της Ρώμης. Το άρθρο αυτό ορίζει ότι «η Κοινότητα μπορεί να συνάψει με μια τρίτη

χώρα συμφωνίες που να συνιστούν μια σχέση σύνδεσης, η οποία χαρακτηρίζεται από αμοιβαίες υποχρεώσεις και δικαιώματα, κοινές ενέργειες και ειδικές διαδικασίες».

Η Συμφωνία Σύνδεσης Ελλάδος - ΕΟΚ γνωστή και σαν συμφωνία Αθηνών, υπογράφηκε στην Αθήνα στις 9 Ιουλίου 1961 και άρχισε να ισχύει από την 1η Νοεμβρίου του 1962. (ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΕΟΚ, ΚΑΛΟΥΔΗΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ, Α' ΕΚΔΟΣΗ, ΑΘΗΝΑ 1992).

Η σύνδεση αυτή προβλέπει, την σταδιακή δασμολογική ένωση, την ανάληψη κοινών ενεργειών και την εναρμόνιση της πολιτικής της Ελλάδας και της Κοινότητας σε μια σειρά από τομείς, όπως η εμπορική πολιτική, το δικαίωμα εγκατάστασης και ελεύθερης κυκλοφορίας, οι μεταφορές, η φορολογία, η οικονομική πολιτική, και η διάθεση στην Ελλάδα χρηματικών πόρων για την διευκόλυνση της επιτάχυνσης των αναπτυξιακών προγραμμάτων.

Σύμφωνα με επίσημες κοινοτικές πηγές, στον τομέα των δασμολογικών και εμπορικών συναλλαγών, η Ελλάδα απολαμβάνει το ενδοκοινοτικό καθεστώς ελεύθερης κυκλοφορίας των βιομηχανικών προϊόντων της στα κράτη-μέλη της ΕΟΚ (δηλαδή εξάγει με δασμολογική ατέλεια). Το ίδιο καθεστώς δασμολογικής ατέλειας απολαμβάνουν και τα 2/3 περίπου των προϊόντων της κοινοτικής βιομηχανίας, στις εισαγωγές τους στην Ελλάδα. Παράλληλα η χώρα νοθέτησε το κοινοτικό (προστατευτικό) δασμολόγιο για τα ανταγωνιστικά προϊόντα άλλων, τρίτων χωρών.

Στον γεωργικό τομέα, δεν αναφέρονται αντίστοιχα αποτελέσματα στην ελευθεροποίηση των συναλλαγών. Έτσι, την απρόσκοπη και αδασμολόγητη εισαγωγή στην Ελλάδα κοινοτικών βιομηχανικών προϊόντων (τόσο σημαντικού τομέα της Ευρωπαϊκής οικονομίας) δεν ακολούθησε η αντίστοιχη απελευθέρωση των εξαγωγών ελληνικών γεωργικών προϊόντων στην Κοινότητα. Η Κοινότητα αποδίδει αυτή

την ακολουθία στην αδυναμία της ελληνικής πλευράς να εναρμονίσει την αγροτική της πολιτική με την Κοινή Αγροτική πολιτική της ΕΟΚ.

Όσον αφορά την τελωνειακή Ένωση και την ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, η Ελλάδα πέτυχε την κατάργηση των δασμολογικών και των άλλων περιορισμών στην (ελεύθερη) διακίνηση των εμπορευμάτων ανάμεσα στην ίδια και την κοινότητα. Παράλληλα προχώρησε και στην σταδιακή προσαρμογή του Ελληνικού δασμολογίου (για τις εισαγωγές από χώρες που δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης) προς το κοινό εξωτερικό δασμολόγιο, και την κατάργηση των διοικητικών παρεμβάσεων στις εμπορικές ανταλλαγές. Όσον αφορά τις εξωτερικές εμπορικές σχέσεις η Ελλάδα αναλαμβάνει βαθμιαία τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα της απορρέουν και αφορούν τις προτιμησιακές συμφωνίες που έχει συνάψει η Ευρωπαϊκή Ένωση με τρίτες χώρες.

Η ελεύθερη εγκατάσταση και παροχή υπηρεσιών αλλά και η παραμονή-μετεγκατάσταση και άσκηση μιας ελεύθερης επαγγελματικής δραστηριότητας στα κράτη-μέλη της Κοινότητας είναι ήδη γεγονός. Η εξομοίωση του Ελληνικού καθεστώτος με το κοινοτικό σε ότι αφορά επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών, εταιρίες, ελεύθερα επαγγέλματα, τράπεζες, νοθεύεται βαθμιαία, ενώ η ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων αφορά την σταδιακή αποδοχή από την Ελλάδα των ρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ζητήματα διακίνησης, εγκατάστασης και εκμετάλλευσης των κεφαλαίων (επενδύσεις), όπως και σε ότι αφορά τις πιστώσεις για εμπορικές συναλλαγές σε ξένα κεφάλαια και την απελευθεροποίηση των τρεχουσών συναλλαγών.

Εχοντας, λοιπόν, παρουσιάσει μια εικόνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Παγκόσμιο Εμπορικό Σύστημα μέσα από τις σχέσεις που έχει αναπτύξει και συνεχώς διευρύνει, θα καταλήγαμε στο συμπέρασμα ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση παρουσιάζεται ως ένα εγχείρημα ανοικτό σε

ολόκληρο τον κόσμο. Η ένωση έχει ως προορισμό να συγκεντρώσει εν καιρώ, όλες τις δημοκρατικές χώρες της ηπείρου, αντλώντας την ισχύ της από την καθημερινή πρακτική των κανόνων και της συμπεριφοράς, που την διακρίνουν, αφότου δημιουργήθηκε, από τις κλασσικές διεθνείς ενώσεις. Η φιλόδοξη προοπτική της, για την δημιουργία μιας οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (μέχρι το 1999) η οποία βέβαια προϋποθέτει την πλήρη κατάργηση των εμποδίων σ'ότι αφορά την αμοιβαία εφαρμογή των κοινών πολιτικών από τα κράτη-μέλη, (όπως και της εφαρμογής της κοινής πολιτικής στον τομέα του εμπορίου) αποτελεί πρόκληση για πολλές χώρες που επιθυμούν να προσχωρήσουν σ'αυτήν. Στις αρχές του επόμενου αιώνα, πλέον των 25 κρατών, υπολογίζεται ότι θα έχουν απορροφηθεί στον αστερισμό της δημοκρατικής Ευρώπης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

I. ΓΥΡΟΣ ΤΗΣ ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗΣ - ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Στο διάστημα μεταξύ των δύο Παγκοσμίων Πολέμων, αλλά και μετά την οικονομική κρίση του 1929, η κατάσταση για το Διεθνές Εμπόριο επιδεινώθηκε σημαντικά, με έντονα στοιχεία προστατευτισμού όπως την αύξηση των τελωνειακών φραγμών και ελέγχων μεταξύ των συναλλασομένων κρατών, έντονους δασμούς, ποσοτικούς περιορισμούς και ελέγχους στην κίνηση συναλλάγματος. Με πρωτοβουλία των ΗΠΑ, τον Δεκέμβριο του 1945 ξεκίνησαν ενέργειες για την απελευθέρωση των διεθνών συναλλαγών όπου κατέληξαν, ύστερα από διαπραγματεύσεις στην Γενεύη, στην υπογραφή της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (ΓΣΔΕ) στις 30 Οκτωβρίου 1947. Η Συμφωνία αυτή για την προώθηση του Διεθνούς Εμπορίου, που υπογράφηκε μεταξύ είκοσι τριών κρατών, ενώ σήμερα τα κανονικά της μέλη έφτασαν τα εκατόν είκοσι ένα κράτη, (με την προσχώρηση της Ελλάδος την 1η Μαρτίου του 1950), έχει ως στόχο την εγκαθίδρυση ενός Διεθνούς Συστήματος Κανόνων, οι οποίοι θα καθορίζουν την συμπεριφορά των κρατών στις Διεθνείς εμπορικές συναλλαγές, επιβάλλοντας στα κράτη την ελεύθερη διακίνηση των αγαθών με μείωση των δασμών και κατάργηση των ποσοτικών περιορισμών και των άλλων διακρίσεων.

Η Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου έχοντας μια πολύπλοκη οργανωτική δομή με περίπου είκοσι όργανα, επιτροπές, ομάδες στα πλαίσια των οποίων η λήψη των αποφάσεων γίνεται συνήθως με κοινή συναίνεση των κρατών, προβαίνει σε τακτές διαπραγματεύσεις, που είναι γνωστές ως «γύροι».

Στα πλαίσια της GATT, στην οποία τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι συμβαλλόμενα μέρη, αλλά και της οποίας

τις βασικές συμφωνίες έχει υπογράψει η ΕΟΚ, η Κοινότητα διαδραματίζει κινητήριο ρόλο στο πλαίσιο των βασικών «γύρων» με σκοπό να δώσει έμφαση στην ελευθερία του εμπορίου. Μέχρι σήμερα, έχουν πραγματοποιηθεί αρκετοί γύροι με σημαντικότερο τον γύρο της Ουρουγιάς, όπου από την 1-1-1995, σηματοδοτεί το τέλος μιας εποχής, και την αρχή μιας άλλης, αφού η GATT αναβαπτίζεται, αποκτώντας νέο όνομα (Παγκόσμια Οργάνωση Εμπορίου) και νέο σημαντικό ρόλο.

Κάνοντας μια αναδρομή στο παρελθόν, η Ευρωπαϊκή Ένωση, τον Μαΐο του 1961, στα πλαίσια της GATT, πρότεινε γενική μείωση των τελωνειακών δασμών, χωρίς διαπραγμάτευση κατά προϊόν και προσδιόρισε το επίπεδο και προσδιόρισε το επίπεδο της στο 20% . Στην πράξη, οι διαπραγματεύσεις εξελίχθηκαν κατά προϊόν και κατέληξαν σε μείωση του Κοινού Δασμολογίου, κατά μέσο όρο 7-8%, λιγότερο δηλαδή από το μισό ποσοστό που προσδιόριζαν οι αρχικές προτάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τον Ιούνιο του 1967 (Γύρος Κέννεντυ), η Ευρωπαϊκή Ένωση συμμετείχε στην διασκεψη αυτή, (πριν να ισχύσει ακόμη το τελωνειακό δασμολόγιο της) η οποία κατέληξε σε σημαντικές δασμολογικές παραχωρήσεις, με την μείωση των δασμών σε 35-40% στην διακίνηση των βιομηχανικών προϊόντων, με συμφωνία για το εμπόριο των δημητριακών προϊόντων και με την νοθέτηση του κοινού κώδικα «αντι-ντάμπινγκ». Τον Σεπτέμβριο του 1973 στο Τόκυο (Γύρος Τόκυο), οι διπλωματικές συναντήσεις, με τη συμμετοχή και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου αντιπροσωπεύτηκε από την Επιτροπή, ασχολήθηκαν με μια σειρά διαπραγματεύσεων με στόχο την συμφωνία για νέες δασμολογικές μειώσεις και για πρώτη φορά, συζητήθηκαν και προβλήματα άλλων μη δασμολογικών φραγμών, στο Διεθνές Εμπόριο.

Την προηγούμενη δεκαετία (1986) άρχισε και ο κύκλος διαπραγματεύσεων στο πλαίσιο της GATT, ο γνωστός ως «Γύρος της Ουρουγουάης», ο οποίος διέφερε ποιοτικά από όλους τους

προηγούμενους, γιατί εξέφραζε την επικράτηση του νεοφιλελευθερισμού σε Παγκόσμιο επίπεδο. Ο στόχος αυτός δεν ήταν απλώς η μείωση των δασμών και των ποσοστώσεων στα βιομηχανικά προϊόντα, αλλά η γενική απελευθέρωση του εμπορίου, δηλαδή για τα αγροτικά προϊόντα, αλλά και τις υπηρεσίες (τραπεζικές, ασφαλιστικές, τουριστικές, τηλεπικοινωνίες), συγγραφικά δικαιώματα, περιβάλλον, ακόμα και τις «σχετικές με το εμπόριο» επενδύσεις.

Στο τέλος λοιπόν του Γύρου της Ουρουγουάης της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου, αποφασίσθηκε να ιδρυθεί ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ), με καθήκον του οργανισμού αυτού να ελέγχει την εφαρμογή των αποτελεσμάτων του Γύρου της Ουρουγουάης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση με την διακήρυξη του Μαρακές στις 15-4-1994, παίρνοντας μέρος στις πολυμερείς εμπορικές διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης, συμμετέχει ως μέλος της GATT, στην Παγκόσμια Οργάνωση Εμπορίου συμμετέχοντας στο μελλοντικό πρόγραμμα εργασιών του ΠΟΕ, συμβάλλοντας έτσι στην επιτεύξη συναινέσεως για το νέο πρόγραμμα εργασιών στον τομέα του Εμπορίου.

Η ευημερία της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξαρτάται ως ένα μεγάλο βαθμό από το εξωτερικό εμπόριο και τις ξένες επενδύσεις. Η Ένωση έχει μια ανοικτή οικονομία, στην οποία πολλές θέσεις απασχόλησης εξαρτώνται από τις εξαγωγές, πράγμα που καθιστά την κοινή εμπορική πολιτική ακρογωνιαίο λίθο της ΕΟΚ. Οι εμπορικοί εταίροι της Κοινότητας πρέπει να προσχωρήσουν και να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις που απορέουν από τις συμφωνίες του ΠΟΕ, συμφωνίες τις οποίες η Κοινότητα δεσμεύεται να τηρήσει και η ίδια. Στην εμπορική πολιτική, τα υπάρχοντα μέσα για το άνοιγμα της αγοράς πρέπει ν'αξιοποιηθούν στο έπαρκο, για την επίτευξη ενός πολυμερούς

εμπορικού συστήματος το οποίο θα βασίζεται σε κανόνες δικαιοσύνης και ισονομίας και όχι απλώς στην ελευθέρωση του Εμπορίου.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υποστηρίζει την άποψη ότι η ελευθέρωση του Παγκοσμίου Εμπορίου δεν αποτελεί αυτοσκοπό, αλλά μέσο για την επίτευξη βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής ευημερίας για όλους όσους συμμετάσχουν στο πολυμερές σύστημα. Ο ΠΟΕ συνεπώς, πρέπει να θεσπίσει ένα Παγκόσμιο σύνολο κανόνων για τον θεμιτό ανταγωνισμό, κατά τρόπο ώστε να δημιουργηθεί ένας ισόπεδος χώρος για τις εμπορικές συναλλαγές. Υπογραμμίζεται λοιπόν η σημασία της δημιουργίας της ΠΟΕ για την τήρηση των κανόνων του πολυμερούς εμπορικού συστήματος για αγαθά και υπηρεσίες, τη μετατροπή των αποτελεσμάτων του Γύρου της Ουρουγουάης καθώς και την απαραίτητη ανάπτυξη του παγκοσμίου συστήματος εμπορίου ενόψει των οικονομικοπολιτικών προκλήσεων της επόμενης χιλιετηρίδας.

II. ΝΕΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗΣ

Μεταξύ των νέων θεμάτων , του ΠΟΕ που διαπραγματεύονται τα μέλη του, απαριθμούνται νέοι τομείς, που για πρώτη φορά συνδέουν εμπορικά θέματα με περιβαλλοντολογικά, κοινωνικά, πολιτιστικά αλλά και ζητήματα προστασίας των καταναλωτών από αθέμιτο ανταγωνισμό , τομείς του εμπορίου αγροτικών προϊόντων και του εμπορίου παροχής υπηρεσιών.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή δίδει ιδιαίτερο βάρος στην μελλοντική συζήτηση για τις πολιτικές εμπορίου και ανταγωνισμού.

Στόχος της πολιτικής ανταγωνισμού είναι η διατήρηση του ανταγωνισμού στις εγχώριες αγορές και στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για να προαχθεί η οικονομική αποτελεσματικότητα και ευημερία του καταναλωτή. Περιλαμβάνει την παραδοσιακή νομοθεσία για τον ανταγωνισμό, που αφορά την απαγόρευση των μονοπωλίων και των περιορισμών του ανταγωνισμού στον ιδιωτικό τομέα, αλλά και τις κυβερνητικές ρυθμίσεις που επηρεάζουν, άμεσα ή έμμεσα, την συμπεριφορά των επιχειρήσεων και την διάρθρωση της βιομηχανίας. Στόχος ενός πολυμερούς εμπορικού συστήματος βασισμένου σε κοινούς κανόνες, είναι η αύξηση της παγκόσμιας οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας μέσω της διευκόλυνσης των παγκόσμιων ροών των συναλλαγών και των επενδύσεων. Η προτεραιότητα των διαπραγματεύσεων του ΠΟΕ σε αυτόν τον τομέα θα πρέπει να είναι η ενίσχυση του Παγκοσμίου Εμπορικού Συστήματος και η βελτίωση του ανταγωνισμού, με τη θέσπιση ενός πολυμερούς πλαισίου πολιτικής που θα αποσκοπεί στην αποφυγή των πιθανών συγκρούσεων μεταξύ των στόχων της εμπορικής πολιτικής και της πολιτικής του ανταγωνισμού.

Ενας άλλος βασικός τομέας, είναι ο τομέας του περιβάλλοντος, όπου βασική αιτία των περιβαλλοντικών προβλημάτων δεν είναι η ελευθέρωση του εμπορίου, αλλά η αδυναμία των αγορών και των Αρχών να εκφράσουν με το κατάλληλο τρόπο το κόστος του περιβάλλοντος, στις τιμές που ισχύουν. Για τον λόγο αυτό, κρίνεται απαραίτητο να εκσυγχρονισθεί και προωθηθεί περαιτέρω η αρχή του ΟΟΣΑ με βάση την οποία «ο ρυπαίνων πληρώνει», η οποία προσφέρει άριστες δυνατότητες καταλογισμού του περιβαλλοντολογικού κόστους. Η ΟΚΕ, υποστηρίζει ότι το διεθνές εμπόριο μπορεί να χρησιμεύσει ως κινητήρια δύναμη για την βιώσιμη ανάπτυξη, υπό την προϋπόθεση ότι θα ληφθούν τα κατάλληλα περιβαλλοντικά μέτρα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, έχοντας παράλληλα επίγνωση των πιθανών αρνητικών επιπτώσεων του διεθνούς εμπορίου για το περιβάλλον. Αναγνωρίζεται λοιπόν, ότι πρέπει να διεξαχθούν περισσότερο διεξοδικές μελέτες για την καλύτερη κατανόηση «των ενδεχομένων επιπτώσεων της ελευθέρωσης του εμπορίου» και αναφέρεται ότι είναι απαραίτητο τα εμπορικά μέτρα και οι αντίστοιχες συμφωνίες, να εξετάζονται από την άποψη μιας περιβαλλοντικής πολιτικής.

Όπως λοιπόν, επανειλημμένα τονίστηκε, από το διεθνές εμπόριο θα οφελειθούν όλοι οι συμμετέχοντες, αν όμως δημιουργηθεί ένας ισόπεδος στίβος. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την θέσπιση συγκεκριμένων κανόνων και την αποδοχή τους από όλα τα κράτη-μέλη του ΠΟΕ, κανόνων όχι μόνο για τις επενδύσεις, τον ανταγωνισμό, την βιομηχανία, αλλά και για τα πρότυπα εργασίας. Η εισαγωγή των προτύπων εργασίας στις διεθνείς εμπορικές συμφωνίες θα δώσει στην διεθνή κοινότητα το μέσο να εξαναγκάζει τις χώρες να τηρούν τα ευρέως αποδεκτά πρότυπα εργασίας.

Η ΟΚΕ θεωρεί ότι θα πρέπει να ενισχυθούν γενικά τα κοινωνικά δικαιώματα, για να μπορέσει να ενισχυθεί και η αρχή του ελευθερου

εμπορίου, ενώ η έλλειψη σεβασμού των κοινωνικών δικαιωμάτων σε πολλές χώρες, υπομονεύει την τήρηση της αρχής του ελεύθερου εμπορίου.

Σύμφωνα με την επίσημη εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (31 Οκτωβρίου 1996, Γνωμοδότηση της οικονομικής και κοινωνικής επιτροπής για την ανακοίνωση της Επιτροπής, με θέμα «Μια στρατηγική πρόσβασης στην αγορά για την Ευρωπαϊκή Ένωση», (σελ. 56/50) ανακοινώθηκε στις 24-2-1997 ότι η ΟΚΕ επιθυμεί να διευκρινήσει ποια πρότυπα εργασίας θα πρέπει να περιληφθούν στις διεθνείς εμπορικές συμφωνίες, προτείνοντας διεθνώς αποδεκτά πρότυπα, όπως την απαγόρευση των διακρίσεων (Σύμβαση ΔΟΕ αριθμ. 111), την απαγόρευση της καταναγκαστικής εργασίας (Συμβάσεις ΔΟΕ, αρθ. 29 και 105), την απαγόρευση της παιδικής εργασίας (Σύμβαση ΔΟΕ αριθ. 138), το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι (Σύμβαση ΔΟΕ αριθ. 87) και το δικαίωμα της συλλογικής διαπραγματεύσεως (Σύμβαση ΔΟΕ αριθ. 98).

Ο συντονισμός της Επιτροπής με τα κράτη-μέλη της Ευρώπης στα πλαίσια του ΠΟΕ, προβλέπεται ότι θα έχει καθοριστική σημασία για την καθολική και επιτυχή εφαρμογή της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πρόσβαση στις αγορές. Η βελτίωση του συστήματος πληροφόρησης για παράδειγμα να βοηθήσει να εξασφαλισθεί διαφάνεια στην Παγκόσμια Οικονομία, να δημιουργηθούν νέες επιχειρηματικές δυνατότητες και να παρασχεθούν πηγές πληροφοριών, στις οποίες, μεταξύ άλλων, οι μικρές και οι μεσαίες επιχειρήσεις, βρίσκουν δύσκολη την πρόσβαση με τα δικά τους μέσα, και να διασφαλιστεί έτσι η αποτελεσματική επίβλεψη των πραγμάτων. Η επιτυχία της στρατηγικής για την πρόσβαση στις αγορές εξαρτάται λοιπόν, σε μεγάλο βαθμό από την αποτελεσματική συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ κρατών-μελών, ιδιωτικών

επιχειρήσεων και της ευρωπαϊκής επιτροπής, με ιδιαίτερη μέριμνα για τη συμμετοχή των ΜΜΕ.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση υποστηρίζει μέσω του ΠΟΕ την συντονισμένη πρόσβαση μιας ενεργητικής στρατηγικής για το άνοιγμα των αγορών της, υπογραμμίζοντας παράλληλα με την κυκλοφορία αγαθών και υπηρεσιών σε αγορές τρίτων χωρών, την ανάγκη σταθερής διεθνούς νομισματικής συνεργασίας με την μορφή του οργανισμού Bretton Woods για το διεθνές εμπόριο, προκειμένου ν' αναπτυχθεί υψηλό επίπεδο ευημερίας και απασχόλησης, θεωρώντας ότι η Ευρωπαϊκή Νομισματική Ένωση μπορεί να συμβάλλει στην εξασφάλιση σταθερού διεθνούς νομισματικού πλαισίου. Παράλληλα καλεί όλα τα συμβαλλόμενα μέρη του ΠΟΕ να εξετάσουν, εκτός από την μετατροπή των μειώσεων των δασμών που αποφασίστηκαν στον κύκλο διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης από τις αρχές του 1995, και την περικοπή των μέγιστων δασμολογικών συντελεστών η οποία δυσχαιρεύει την επεξεργασία των πρώτων υλών ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Όσον αφορά τον αγροτικό τομέα, η υλοποίηση των αποτελεσμάτων των διαπραγματεύσεων, δεν έχει ακόμη οδηγήσει σε αύξηση των πιστώσεων για τον εξαγωγικό τομέα, ενώ η Ευρωπαϊκή Ένωση με την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης της κοινής γεωργικής πολιτικής πιστεύεται ότι κατά τις νέες διαπραγματεύσεις που προβλέπονται για το έτος 2000 στα πλαίσια του ΠΟΕ, θα υποβάλλει στους εταίρους της, συγκεκριμένες προτάσεις που θα έχουν συμφωνηθεί πριν σε κοινοτικό επίπεδο, για την βελτίωση της διεθνούς κατανομής της εργασίας στην γεωργία, λαμβάνοντας υπόψη τους κοινωνικοοικονομικούς και οικολογικούς περιορισμούς.

Ενας άλλος σημαντικός τομέας αυτός του εμπορίου κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, υπογραμμίζει ότι είναι απαραίτητο

στα πλαίσια του ΠΟΕ, να πραγματοποιηθούν τηρουμένων των αρχικών σχεδίων, οι προγραμματισμένες φάσεις ελευθέρωσης στο πλαίσιο των δασμολογικών μειώσεων και των υποχρεώσεων ανοίγματος των αγορών, λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα τόσο των κρατών εισαγωγής όσο και εξαγωγής, ώστε να προηχθεί και η Ευρωπαϊκή κλωστοϋφαντουργική βιομηχανία.

Τέλος, θα πρέπει ν'αναφερθούμε και στην συμφωνία για τις σχετικές προς το εμπόριο πτυχές των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Στόχος του ΠΟΕ είναι η συνεργασία του με όλες τις σχετικές διεθνείς οργανώσεις, όπως την Παγκόσμια Οργάνωση Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Π.Ο.Π.Ι.), για την προστασία και τον σεβασμό των δικαιωμάτων της πνευματικής, ιδιοκτησίας που θα συμβάλλει στην προώθηση της τεχνολογικής ανακαινήσεως, στην μεταφορά και διάδοση της τεχνολογίας, διασφαλίζοντας την ισορροπία δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, ευνοώντας την οικονομική και κοινωνική πρόοδο. Πρόκειται για δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας που αφορούν τον δημιουργό και την δημοσίευση των προϊόντων του, τα βιομηχανικά και εμπορικά σήματα, τις γεωγραφικές ενδείξεις, που χρησιμεύουν ως ταυτότητα προέλευσης των προϊόντων, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, την προστασία εμπιστευτικών πληροφοριών όπως π.χ. ατομικά στοιχεία. Κάνοντας μια τελική εκτίμηση και ανασκόπηση των παραπάνω, μπορούμε να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι οι μακροχρόνιες διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης είχαν ως αποτέλεσμα μια σειρά συμφωνιών για την φιλελευθεροποίηση των αγορών εμπορευμάτων και υπηρεσιών και την καθιέρωση ασφελέστερων κανόνων διεξαγωγής των εξωτερικών συναλλαγών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση συμμετέχοντας στο νέο πρόγραμμα εργασιών στον τομέα του εμπορίου, στα πλαίσια του ΠΟΕ, θεωρεί ότι η ελευθέρωση

του Παγκόσμιου εμπορίου εξυπηρετεί την οικονομική αποτελεσματικότητα, προσφέροντας στους καταναλωτές της, αυξημένες δυνατότητες επιλογής με φθηνότερες τιμες, αλλά και αποδοτικότερες επενδύσεις, προσφέροντας πολλά πλεονεκτήματα τόσο για τις επιχειρήσεις της, όσο και για τους πολίτες της. Εξάλλου τα μηνύματα για το μέλλον του Διεθνούς εμπορίου κατά τις εκτιμήσεις της γραμματείας της GATT (The results of the U.R., Nov. 1993, P.G.) κρίνονται αισιόδοξα αφού προβλέπεται ότι ο όγκος του ετήσιου εμπορίου θ'αυξηθεί μέχρι το έτος 2005, από 224 έως 668 δισ. δολ. Σ'αυτό βέβαια το συνολικό ποσοστό των εισαγωγών και εξαγωγών, των παγκόσμια (πρώτων σε συναλλαγές) χωρών, θεωρείται ιδιαίτερα ευνοϊκή η προσπάθεια για την μείωση των δασμών των βιομηχανικών προϊόντων στις βιομηχανικές χώρες από 6,3% σε 3,8% , ο διπλασιασμός της αναλογίας (από 20 σε 44%) των εισαγόμενων βιομηχανικών προϊόντων προερχομένων από τις αναπτυσσόμενες στις αναπτυγμένες χώρες, με μηδενικό δασμό , και η διάνοιξη νέων αγορών στα πλαίσια του Νέου Παγκόσμιου Εμπορικού Συστήματος.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ

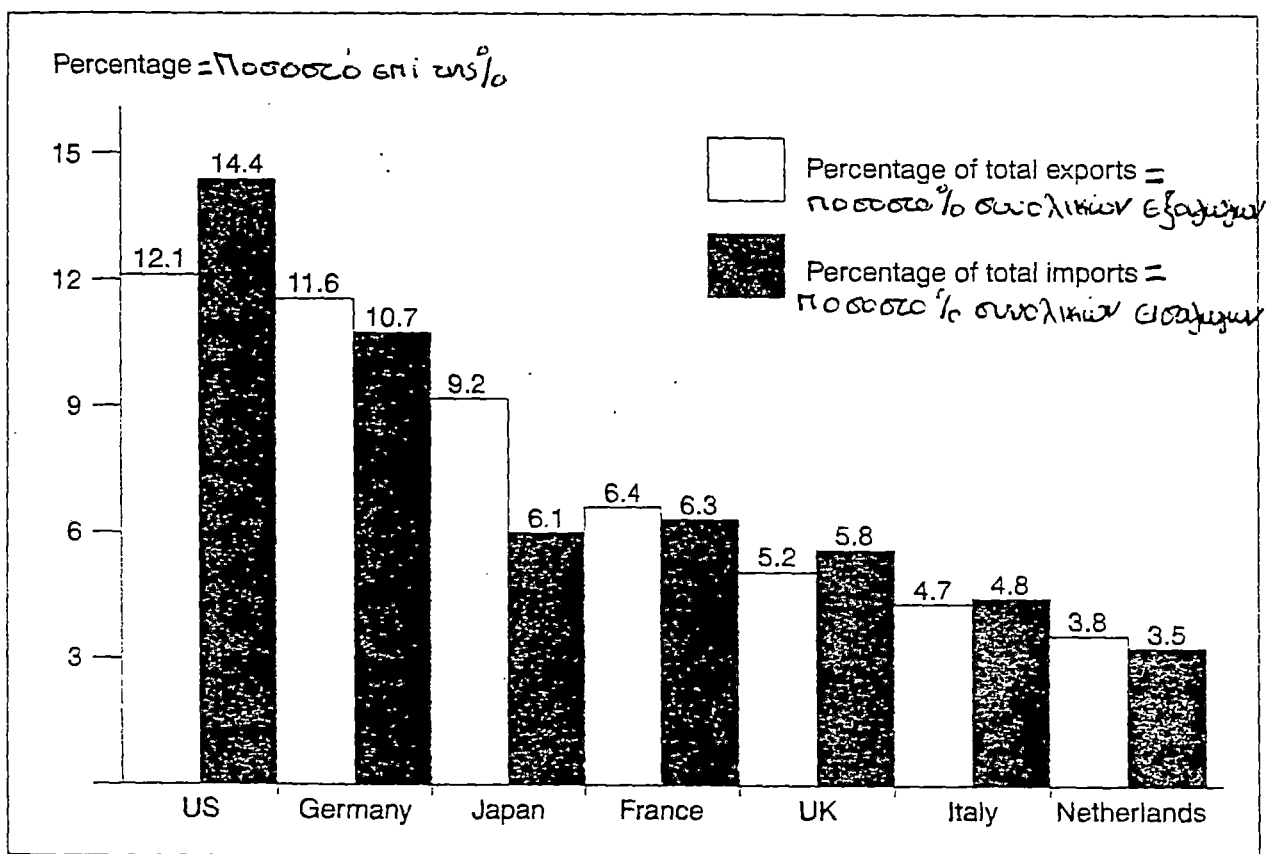

Fig 7.2 The world's top traders in 1995 = Οι πρώτες εμπορικές χώρες το 1995.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η εμπορική πολιτική είναι μια σημαντική και ταυτόχρονα δύσκολη υπόθεση στα πλαίσια του προγράμματος ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς, και της παγκόσμιας πρόκλησης του Διεθνούς Εμπορίου για το άνοιγμα των Παγκόσμιων Αγορών. Σημαντική διότι τα εμπόδια που πολλές φορές δυσχαιρέουν τις εμπορικές συναλλαγές, οφείλονται στην έλλειψη της εφαρμογής κανονισμών που δεν θα εισάγουν διακρίσεις ή θα τις περιορίζουν στα πλαίσια των διασυνοριακών συναλλαγών, και δύσκολη διότι κάθε απόφαση σε θέματα εμπορικής πολιτικής έχει άμεση συνέπεια στους εθνικούς προϋπολογισμούς του κάθε κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Καθώς όμως η Ευρωπαϊκή Ένωση συμμετέχει ως ενεργό μέλος στο μελλοντικό πρόγραμμα εργασιών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, για την ελεύθερωση του Παγκόσμιου Εμπορίου, απαιτείται να εφαρμόσει την τήρηση των συμβατικών δεσμεύσεων και των πολυμέρων εμπορικών συμφωνιών στα πλαίσια των διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης (από τις Αρχές του 1995), κάνοντας το ίδιο αποδεκτό και στα υπόλοιπα συμβαλλόμενα κράτη-μέλη της.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο λαμβάνοντας υπόψη, την γνωμοδότηση του, της 6ης Ιουνίου 1996, όσο αφορά πρόταση απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με τη σύναψη εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, για θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της, των αποτελεσμάτων των διαπραγματεύσεων του ΠΟΕ σχετικά με το εμπόριο και τις παροχές υπηρεσιών οικονομικής φύσης, (Επίσημη Εφημερίδα Ε.Κ. 181 της 24/06/1996, σελ. 20), ζητεί να βελτιωθεί και να επιταχυνθεί η υλοποίηση και εφαρμογή των πολυμερών εμπορικών συμφωνιών ενώ παράλληλα εκφράζει τις ανυσηχίες του για την τάση

ανάληψης δράσεων με στόχο τη δημιουργία νέων γκρίζων ζωνών ως υποκατάστατων του Προστατευτισμού, υπογραμμίζοντας ότι τα προστατευτικά μέτρα στον τομέα της εμπορικής πολιτικής δεν θα πρέπει να αποδυναμώσουν τον μηχανισμό των τιμών.

Μπορούμε λοιπόν να ελπίζουμε ότι η νέα διάσκεψη υπουργών του ΠΟΕ θα νοθετήσει κανόνες για την απελευθέρωση των διεθνών άμεσων επενδύσεων στην εμπορική τάξη πραγμάτων, ενώ παράλληλα θα λάβει υπόψην της, τους τομείς της απασχόλησης, το κράτος κοινωνικής πρόνοιας και το περιβάλλον, τη δασμολογική πολιτική, και τον έλεγχο του ανταγωνισμού.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο της διεθνοποίησης των οικονομιών και της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς, απαιτεί από τα κράτη-μέλη της, να δώσουν δείγματα καλής θέλησης, για να μπορέσει να ολοκληρωθεί και επιτευχθεί το άνοιγμα της εσωτερικής της αγοράς, στο Παγκόσμιο Εμπορικό Σύστημα, ενώ παράλληλα ο Ευρωπαίος πολίτης θα πρέπει να διαπιστώνει την ύπαρξη της μεγάλης αγοράς στην καθημερινή του ζωή.

Τώρα που η Κοινότητα είναι ήδη έτοιμη να προχωρήσει στην ολοκλήρωση της οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, θα πρέπει να είναι ικανή να συμπληρώσει το πρόγραμμα ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς, με την ελευθέρωση του Ευρωπαϊκού χώρου από τους τελωνειακούς, δημοσιονομικούς και κανονιστικούς περιορισμούς που παρεμποδίζουν την εμπορική δραστηριότητα των ατόμων και την κυκλοφορία κεφαλαίων και υπηρεσιών.

Σήμερα οι περισσότεροι από τους στόχους που καθόριζαν οι συνθήκες για την ελευθεροποίηση και το άνοιγμα της «κοινής» αγοράς έχουν επιτευχθεί, και έτσι όλοι μας στην προσωπική μας ζωή, απολαμβάνουμε, χωρίς πολλές φορές να το συνειδητοποιούμε, πλεονεκτήματα που αντιπροσωπεύουν την ολοκλήρωση της Μεγάλης

Αγοράς όπως την πρόσβαση στην κατανάλωση ποικίλων προϊόντων , τον ανταγωνισμό που περιορίζει την αύξηση των τιμών, την πολιτική που προστατεύει καταναλωτές και περιβάλλον, την ελεύθερη εγκατάσταση και μετακίνηση προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίων.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δημιούργημα της ειρήνης και της συμφιλίωσης, από τα τέλη του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου και εξής, προσπαθεί να εδραιώνει τη θέση της στον κόσμο με μοναδικό μέσο την εναρμόνηση και εφαρμογή των πολιτικών της, με τις αντίστοιχες «εθνικές» πολιτικές των κρατών-μελών της. Στο βαθμό όπου το οικονομικό και εμπορικό άνοιγμα της Αγοράς της, αυξάνεται συνεχώς στο Παγκόσμιο Εμπορικό Σύστημα καλείται να διαδραματίσει το ρόλο της, ως διαμεσολαβητικής δύναμης και εξισορροπητικού παράγοντα στον κόσμο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (24-2-1997), Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανακοίνωση της Επιτροπής: «Μια στρατηγική πρόσβασης στην αγορά για την Ευρωπαϊκή Ένωση», Αριθμ. C56/47 έως C56/52.

- ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (2-12-1996), Ψήφισμα σχετικά με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (Π.Ο.Ε.), Αριθ. C362/152 έως C362/161.

- ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (3-3-97), Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με το «Πράσινο Βιβλίο της Επιτροπής για τις Εμπορικές Επικοινωνίες στην εσωτερική αγορά» Αριθ. C66/11 έως C66/18.

- ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
ΠΑΝΟΣ Β. ΚΑΖΑΚΟΣ - ΑΘΗΝΑ 1994

- ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡ. ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ - ΑΘΗΝΑ 1995

- ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΟΡΩΝ - ΑΘΗΝΑ 1990

- ΔΕΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ
PASCAL FONTAINE - ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ 1992

- ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΕΟΚ
ΚΑΛΟΥΔΗΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ
Α' ΕΚΔΟΣΗ - ΑΘΗΝΑ 1992

- Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΣΕ ΜΙΑ ΕΝΙΑΙΑ ΑΓΟΡΑ
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ: ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ 1992
ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ 1992

- EUROSTAT - ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (10-1-97), Ευρωπαϊκή Ένωση - Χώρες Κεντρικής
και Ανατολικής Ευρώπης: Εμπορική Ανάπτυξη το 1996. Αριθ. C7

ΕΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- WORLD TRADE ORGANIZATION
TRADE POLICY REVIEW
EUROPEAN UNION 1995, page 1-13

- POLITICS AND POLICIES IN E.U.
STEPHEN GEORGE
OXFORD 1996

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΑΕΠ	=	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑΚΕ	=	Αφρική - Καραϊβική - Ειρηνικός
ΓΣΔΕ	=	Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου
δισ	=	Δισεκατομμύριο
δολ	=	Δολλάριο ΗΠΑ
ΔΕΕ	=	Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο
Ε.Ε.	=	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Ο.Κ.	=	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
Ε.Ε.Ε.Κ.	=	Επίσημη Εφημερίδα Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
Ε.Ν.Σ.	=	Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα
Ε.Ο.Χ.	=	Ενιαίος Οικονομικός Χώρος
ΕΖΕΣ	=	Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών
Κ.Τ.Δ.	=	Κοινό Τελωνειακό Δασμολόγιο
ΟΟΣΑ	=	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Αναπτύξεως
ΟΑΕΠ	=	Οργανισμός Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων
Π.Ο.Ε.	=	Παγκόσμια Οργάνωση Εμπορίου
EUROSTAT	=	Ευρωπαϊκή Επικαιρότητα
ECU	=	European Currency Unit
GATT	=	General Agreement on Tariffs and Trade
INCOTERMS	=	International Commercial Terms
STABEX	=	Κοινοτικό σύστημα σταθεροποίησης των εσόδων από τις εξαγωγές των χωρών της Α.Κ.Ε.
W.T.O.	=	World Trade Organisation